

HEBREOS

K'art'a P'ãda Hebreo Pedee Pedeeapataarãmaa

K'awada-e p'ani k'aipa nãgí k'art'a p'ãji. Tachi Ak'õre Ũraa p'ãda pia estudia beerã ũk'uruurãpa k'ĩsia p'ani Pablopa p'ãda; awaraarãpa k'ĩsia p'ani Bernabepa p'ãda; awaraarãpa Apolopa p'ãda. Mamĩda jõmaarãpa k'ĩsia p'ani nãgí ũraa p'ãji judiorã Cristode ijãadap'edaarã-it'ee. Jõmaweda judiorãpa hebreo pedee pedeeapataadap'edaa perã, nãgí p'ãda t'ĩ bijida Hebreos. Nãgí ũraa p'ãji ũk'uru judiorã Cristode ijãapataarãpa ijãa amaadait'ee k'ĩsia p'anadap'edaa perã, jĩp'a naawedapemak'a ijãapataadait'ee chonaarãwedapema Moisepa p'ãdade. Chi na ũraa p'ãdapa jara bi mãga oonaadamerã, Jesucristo jõmaarã k'ãyaara waibiara bairã.

Naapiara k'irãpapi bi k'aita Jesucristo; chi Tachi Ak'õre k'ĩra wãree unupida (cap. 1.1-3). Jara bi Tachi Ak'õre k'ĩrapite Cristo waibiara bi angeleerã jõmaarã k'ãyaara (caps. 1.4–2.18) mãik'aapa Moisés k'ãyaara (cap. 3.1-6). Ũraa bi k'ĩri k'isua p'ananaadamerã ãchi chonaarãk'a; ma k'ãyaara k'ãiwee p'anapataadamerã Cristode ijãa p'anide (caps. 3.7–4.13). Jara bi Jesús tachi ijãapataarã it'aripema P'aareerã Poro Waibia (caps. 4.14–5.10) mãik'aapa ũraa bi Cristode ijãa amaanaadamerã, ma k'aurepa atuadai perã (caps. 5.11–6.12). K'irãpapi bi Tachi Ak'õrepa Cristode ijãapataarã pia ak'ipari (cap. 6.13-20). Jara

bi Jesús chonaarãwedapema p'aare poro waibia Melquisedec jãak'a (cap. 7) mãik'aapa iru k'ap'ia pari Tachi Ak'õrepa ũraa chiwidi eperãarãmaa jara pëida awara bi, chonaarãwedapema ũraa p'ãda k'ãyaara (cap. 8). Jara bi it'aripema Ak'õre Waibia tede mãik'aapa jara bi Cristopa waa bat'ada k'aurepa Tachi Ak'õrepa eperãarãpa p'ek'au k'achia oopata wëpapiit'ee (caps. 9.1–10.18). Jara bi Cristode ijãapataarãpa p'ek'au k'achia oo amaadaipia bi mãik'aapa iru k'ap'ia pari Tachi Ak'õre k'ait'a wãdaipia bi it'aa t'ĩp'anide (cap. 10.19–39). K'irãpapi bi Tachi Ak'õrepa chonaarãwedapema ijãapataarã pia ak'ida, irua jaradade ijãapatap'edaa perã mãik'aapa oopatap'edaa perã irua k'inia bik'a (cap. 11). Jara bi Cristode ijãapataarã jĩp'a ijãapataadamerã ãchi piurutamaa (cap. 12). T'ëepai ũraa k'ĩra t'ãdoo jarap'eda, jara bi ichia k'inia bi Cristopa ãra pia oomerã mãik'aapa k'aripamerã (cap. 13).

Tachi Ak'õrepa ichi Warra it'aideepa jarada

¹ Chonaarãweda Tachi Ak'õre pedee pachichi tachi chonaarãmaa ichi pedee jarapataarã it'aideepa. Mãgũrãpa jarateepachida Ak'õrepa oopi k'inia bi eperãarãmaa. At'apai jarateepachida; ũraade mãik'aapa k'aride. ² Mamĩda Tachi Ak'õre Warra, Jesucristo chedak'ãriipa na p'ek'au eujãdee, Tachi Ak'õre pedee pari iru k'ap'ia pari. Ichi Warramaa ne-inaa jõmaweda it'ĩ nĩbi mãik'aapa eujãde nĩbi oopiji. K'ĩsia iru baji ma jõmaweda teeit'ee chi Warramaa ichi-it'ee iru bamerã. ³ Chi Warra chi ak'õre jãak'a bi. Iru bi jõma chi ak'õre k'ĩra wãree.

Iru pedeerupapai ne-inaa jōma iru juade nĩbi. Piup'eda Tachi Ak'ōrepa tachia p'ek'au k'achia oopata wēpapiit'ee, it'aa wāji māik'aapa Tachi Ak'ōre juaraare it'ari su-ak'i banaji.

Jesucristo angeleerã k'ãyaara waibiara bi

⁴ Tachi Ak'ōrepa ichi angeleerãmaa “chok'apariirã” apari. Mamĩda chi warramaa “Warra” apari. K'awa p'ani eperã warra chi mimiapari k'ãyaara waibiara bi. Māgá ichiaba Tachi Ak'ōre Warra waibiara bi ichi angeleerã k'ãyaara. ⁵ Tachi Ak'ōrepa waide jara-e paji ichi angeleerã apidaamaa:

‘Mia idi jōmaarãmaa jara bi pi mi Warra.’ (Sal 2.7)
Ma awara ichi ángel apidaamaa jara-e paji:

‘Mi pi ak'ōre pait'ee. Jōdee pi mi warra pait'ee.’ (2 S 7.14)

⁶ Mamĩda chi Warra naapema jōmaarã k'ãyaara waibiara bairã, iru na p'ek'au eujādee pëik'ãri, jaraji ichi angeleerãmaa:

‘Bedabáiti mi Warra k'īrapite māik'aapa it'aa t'ĩti irumaa.’ (Sal 97.7)

⁷ Angeleerã nāga p'anida a bi ichi ũraa p'ādade:

‘Irua ichi angeleerã nāuk'a papipari māik'aapa wēpapipari maa-e pirã t'ipitauk'a uruapipari māik'aapa k'īpipari.’ (Sal 104.4)

⁸ Mamĩda nāga bida a bi chi Warra:

‘Tachi Ak'ōreda, a bi, pi ichita jōmaarã rey bapariit'ee, na p'ek'au eujã jōru pijida. K'achia wēe bapari perã, pia pia ak'i bapari pi jua ek'ari p'anĩrã. ⁹ Ne-inaa pia aupai oo k'inia bapachi. P'ek'au k'achia ooamaa bada perã, p'ek'au k'achia wēe bi. Maperã pi Ak'ōre,

Tachi Ak'õrepa pi jirit'eraji waibiara pamerã
pi k'õp'ãyoorã k'ãyaara. Mãga ook'ãri, pi o-
ïapiji.' (Sal
45.6-7)

10 Tachi Ak'õrepa chi Warramaa ichiaba mãgaji:
'Eperãarã Ak'ipari Waibia, ewaa weda piata pichi
juadoopa ooji na p'ek'au eujã mãik'aapa
pajã. 11 Ma jõmaweda p'aru sorek'a
pak'oodaridait'ee mãik'aapa jõdaridait'ee.
Mamĩda pi ichita bapariit'ee, na p'ek'au
eujã jõru pijida. 12 Na eujã pari pia eujã
mãik'aapa pajã chiwidi ooit'ee. Mamĩda pi
jõ-e; ichita bapari perã.' (Sal 102.25-27)

13 Tachi Ak'õrepa ichi ángel apidaamaa jara-e paji:
'Pi mi ome auk'a waibia bairã, mi juaraare su-ak'i
béjei, mia pi k'ĩra unuamaa iru p'anapataarã
p'oyaaru misa.' (Sal 110.1)

14 Mãga jara-e paji, Tachi Ak'õrepa ichi angeleerã
jõmaweda pëipari perã na eujãdee eperãarã
k'aripade. Æra eperã k'ap'ia wëe p'ani mĩda,
Tachi Ak'õrepa Æra pëipari ichimaa wãdait'eerã
k'aripadamerã.

2

*Jesucristopa jarada ùri k'iniada-e
p'anadap'edaarã*

1 Mãgã Cristo waibiara bairã angeleerã k'ãyaara,
tachia pia k'awadaipia bi Tachi Ak'õrepa jara
pëida iru k'ap'ia pari, Ak'õre odeepa uchiada-e
pait'ee. 2 Tachi Ak'õre Ûraa jarada Moisemaa
ichi angeleerã it'aideepa wãara paji. Mapa Tachi
Ak'õrepa mǎgĩ ùraa ùri k'iniada-e p'anadap'edaarã

miapiji. ³ Māgá miapiji pirā ichi ũraa ũri k'iniada-e p'anadap'edaarā naaweda, ¿sāgá tachi irumaa wādaima, iru ũraa jara pēida Cristo k'ap'ia pari ũri k'iniada-e p'ani pirā? Tachi Waibia Jesucristota naapiara cheji jarait'ee Tachi Ak'ōrepa ũraa chiwidi iru bi irude ijāapataarā-it'ee. T'ēepai ma ũraa ũridap'edaarāpa tachimaa jarateejida. ⁴ Ma ũraa chiwidi jaratee p'anide Tachi Ak'ōrepa āramaa oopipachi ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa māik'aapa Tachi Ak'ōre Jaurepa ichia oopi k'inia bik'a āramaa oopipachi.

Jesucristo eperā jīp'aak'a bada

⁵ Tachi Ak'ōrepa Jesucristota jirit'eraji jaramerā ma ũraa chiwidi mia jaramaa bi na p'ādade. Maperā ma ũraade ijāa p'anadap'edaarā bi-e paji ichi angeleerā jua ek'ari. ⁶ Māga k'awa p'ani Tachi Ak'ōre ũraa p'ādade jara bairā:

‘Ak'ōre, ¿eperā pi-it'ee k'āarema, pia ichi ak'i bapariimerā māik'aapa k'inia iru bapariimerā?

⁷ Na p'ek'au eujāde bi misa, pia ichi ek'ariara bijī pichi angeleerā k'āyaara. Māgá bijī mīda, ichi waibia papiji māik'aapa k'īra wāree papiji pik'a. ⁸ Ne-inaa jōma nībi ichi jua ek'ari bijī.’

(Sal 8.4-6)

Māga ooji mīda, waide ne-inaa jōma ichi jua ek'ari bi-e. ⁹ Mamīda Jesús jua ek'ari bi. Tachi Ak'ōrepa Jesús ek'ariara bijī ichi angeleerā k'āyaara, taarā-e nide eperā jīp'aak'a bapariimerā. Eperāarā k'inia iru bairā, Jesús piupiji jōmaarā pari. Māgá chupiria piuda perā, Tachi Ak'ōrepa iru tachi rey waibia papiji māik'aapa k'īra wāree papiji.

10 Ne-inaa jōma nībī Tachi Ak'ōre-it'ee. Ichiata pia k'īsia iru baji ichi Warra piuda k'aurepa awaraa warrarā chok'ara ichi ome p'anapataadamerā, ichi eujā k'īra wāree bide. Mapa chi Warra chupiria piupiji. Cristopa jōma ooji ichi Ak'ōrepa oopidak'a, mia nībaji mīda māga ooit'ee. Mapa ichia wāara Tachi Ak'ōre o ak'ipii eperāarāmaa, aide t'īudap'eda, it'aa wādamerā.

11 Ma-it'eeta Tachi Ak'ōrepa Jesucristo jirit'eraji, iru k'aurepa eperāarā t'īudamerā māk'aapa Ak'ōre ode p'anapataadamerā. Jōma eperāarā Tachi Ak'ōre ode p'anīrā chi Warra k'aurepa ichiaba ichi warrarā. Mapa Tachi Ak'ōre Warra k'īra nejasia-e bī māgīrāmaa īpema ait'ee. 12 Māga k'awa p'ani Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bairā:

‘Tachi Ak'ōre, mia pi k'awapiit'ee mi īpemaarāmaa
māk'aapa pīmaa it'aa t'īit'ee k'ari nībīde āra
taide.’ (Sal 22.22)

13 Ichiaba awara āi jara bī:

‘Mia Tachi Ak'ōrede ijāait'ee.’ (Is 8.17)

Ichiaba jara bī:

‘Mi nama bīda aji, pia warrarā mīmaa teeda ome.’
(Is 8.18)

14 Māgī warrarā tachik'a p'anadairā, k'awa p'ani Jesucristo auk'a eperā paji. Māga pa k'inia baji k'awada perā ichi piuda k'aurepa eperāarā irude ijāa p'ani uchiapiit'ee Netuara Poro Waibia jua ek'ariipa. Māgipa eperāarā peepii awaa bapari. 15 Māgī jua ek'ari eperāarā esclavoorāk'a p'anapata, piudait'ee waawee p'anadairā. Mamīda Jesucristopa aweda Netuara Poro Waibia p'oyaada perā piuk'āri,

ichia eperãarã uchiapii mǎgí jua ek'ariipa waa waaweenaadamerã piut'ee. ¹⁶ Maperãpi tachia k'awa p'ani Jesucristo che-e paji na p'ek'au eujãdee angeleerã k'aripait'ee. Ma k'ãyaara cheji k'aripait'ee Tachi Ak'õrede ijãapataarã Abrahampa ijãadak'a. ¹⁷ Cristo mǎgá cheda perã ichi ïpemaarã k'aripade, tachik'a baji na p'ek'au eujãde bak'ãri. Mapa P'aareerã Poro Waibiapa ooparik'a, tachi chupiria k'awaapari mǎik'aapa it'aa t'ïpari tachi pari. Iru piuda k'aurepa Tachi Ak'õrepa wëpapipari tachia p'ek'au k'achia oopata, ma k'aurepa atuanaadamerã. ¹⁸ Jesucristo tachik'a bada perã, auk'a chupiria nïbaji Netuara Poro Waibiapa irumaa ne-inaa k'achia oopi chek'ãri. Mapa ichia tachi k'aripai auk'a choodamerã mǎik'aapa ne-inaa k'achia oonaadamerã.

3

Jesús Moisés k'ãyaara waibiara bi

¹ ïpemaarã Cristo k'aurepa, Tachi Ak'õrepa tachi awara bida perã ichi ome it'ari p'anapataadamerã, k'ĩsíati Jesucristopa oo bide tachi k'aripait'ee. Tachi Ak'õrepa iru pëiji jarateemerã iru ùraa chiwidi mǎik'aapa P'aareerã Poro Waibiak'a it'aa iidipariimerã tachi pari, irude ijãapata perã. ² Tachi Ak'õrepa Jesucristo pëiji iru Ak'õrepa oopi bik'a oo k'inia bada perã, Moisepa oo k'inia badak'a, chonaarãweda Ak'õre eperãarã k'aripak'ãri. ³ Mamïda Jesús Moisés k'ãyaara waibiara bi. K'ĩsiadáma nǎgide. Eperãarãpa te oopataarã pipiara ak'ipata, mǎirãpa te oodap'edaa k'ãyaara. ⁴ Eperãarãpa te chok'ara

oodai. Mamĩda Tachi Ak'õrépata ooji ne-inaa jõma nĩbi. ⁵ Moisés Tachi Ak'õredeerã ak'ipari pia paji, oo k'inia bada perã Ak'õrepa jaradak'a. Eperãarãmaa jarateepachi Tachi Ak'õrepa t'ẽepai ooit'ee bada. ⁶ Mamĩda Cristo Tachi Ak'õre Warra perã, ichideerã pipiara ak'ipari Ak'õrepa k'inia bik'a. Tachita irudeerã ichiaba, Cristode ijãa amaada-e p'ani pirã mãik'aapa o-ĩa unu k'inia p'ani pirã ne-inaa pia Tachi Ak'õrepa k'ĩaia iru bi tachi-it'ee.

Tachi Ak'õrepa ichide ijãapataarã k'ãiwee p'anapipari

⁷ Maperã pia ũridaipia bi Tachi Ak'õre Jaurepa jara bi iru ũraa p'ãdade:

‘Idi Tachi Ak'õre pedee ũriruta pirã, ⁸ k'ĩri k'isua p'ananáati pãchi chonaarãk'a, ãchi wãyaa wãdak'ãri eujã pania wẽe bide. Tachi Ak'õre jua ek'ari p'ana k'iniada-e paji, ãchia oo k'iniata oo k'inia p'anadap'edaa perã. ⁹ Mapa Ak'õrepa jaraji: “Cuarenta años pãchi chonaarãpa unupachida mia oo bada ãchi k'aripait'ee. Mamĩda at'ãri mia jarada oo k'iniada-e p'anapachida. ¹⁰ Maperãpi mi k'ĩraudachi ma eperãarã ome.” Mãpai jaraji: “Na eperãarãpa ãchia oo k'iniata oopata. Oodak'aa mia oopi bik'a, mi o k'awada-e p'anadairã.” ¹¹ Mãpai mi k'ĩrau bada perã ãchi ome, juraaji: “Wãda-eda aji, mia k'ãiwee p'anapiit'eeda ada eujãdee.” ’ (Sal 95.7-11)

¹² Írá ìpemaarã, mãga bada perã tachi chonaarã ome, Tachi Ak'õre ichita bapari odeepa uchianaadamerã, t'ãri k'achia-idaa p'ananáati

māik'aapa k'ĩri k'isua p'ananáati. ¹³ Ma k'āyaara, chok'ai p'ani misa, ewari chaa chik'aripa p'anapatáati waapiara ijāadait'ee, apida Tachi Ak'õre odeepa uchianaadamerā, p'ek'au k'achia oo k'iniapa. ¹⁴ Tachi Ak'õrede ijāadaipia bi tachi piurutamaa. Māga ooruta pīrā, unudait'ee irua ne-inaa pia k'ĩsia iru bi tachi-it'ee, Cristo tachi ome bapari perā.

¹⁵ Tachi Ak'õre Ũraa p'ādade jara bi:

‘Idi Tachi Ak'õre pedee ũriruta pīrā, k'ĩri k'isua p'ananáati pāchi chonaarāk'a, āchi wāyaa wādak'āri eujā pania wēe bide. Tachi Ak'õre jua ek'ari p'ana k'iniada-e paji, āchia oo k'iniata oo k'inia p'anadap'edaa perā.’ (Sal 95.7-8)

¹⁶ Maperā k'ĩsiadáma tachi chonaarāde. Moisés āchi poro waibia paji Egiptodeepa uchiadak'āri. Maapai Tachi Ak'õrepa āchima jīp'a pedeeji ichi it'aideepa. Mamīda irua jaradak'a oo k'iniada-e paji. ¹⁷ Maperāpi piuk'oodachida ma eujā pania wēe bide, wā dai naaweda ma eujādee Tachi Ak'õrepa p'anapiit'ee padamāi. Cuarenta años āchia oo k'iniata oo p'anīpa Tachi Ak'õre k'ĩraupijida.

¹⁸ Mapa irua nāga jaraji:

‘Írá parā wāda-eda aji, mia k'āiwee p'anapiit'eeda ada eujādee.’ (Nm 14.22, 30, 35)

¹⁹ Ma chonaarā wāda-e paji ma eujādee, Tachi Ak'õrepa jarada ijāada-e pada perā.

4

¹ At'āri Tachi Ak'õrepa tachi k'āiwee p'anapi k'inia bi. Maperā pia p'anapataadáma irua k'inia bik'a,

apidaamaa irua jaranaamerã: “Mia k'ãiwee bapi-e.” ² Mia mǎga jara bi Tachi Ak'õrepa tachimaa ichiaba jara pëida perã ichia ooda eperãarã o k'achiadeepa k'aripa atait'ee. Mǎga ijãadak'ãri, k'ãiwee p'anapataadait'ee. Ichia chonaarãmaa jara pëidak'a, mǎgá ichiaba tachimaa jara pëiji. Mamĩda ãchi-it'ee pia uchiae-e paji, k'ĩripapai ũridap'edaa perã, t'ãride ijãada-ee. ³ Tachia ãchik'a oodaik'araa bi. Ijãada-e p'ani pĩrã, Tachi Ak'õrepa tachi jida k'ãiwee p'anapi-e. Mǎga k'awa p'ani iru ũraa p'ãdade jara bairã:

‘K'ĩrau bada perã ãchi ome, juraaaji: “Wǎda-eda aji, mia k'ãiwee p'anapiit'eeda ada eujãdee.”’
(*Sal 95.11*)

K'awa p'ani na p'ek'au eujã ooi naaweda Tachi Ak'õrepa k'ĩsia iru baji tachi k'ãiwee p'anapiit'ee ichi ome. ⁴ Ma awara k'awa p'ani iru k'ãiwee bapari, awara ãi iru ũraa p'ãdade jara bairã:

‘K'ãima sieteede Tachi Ak'õrepa ichi mimia oo aupak'ãri, ñiji mǎik'aapa k'ãiwee beeji.’ (*Gn 2.2*)

⁵ Mamĩda waya ũrĩti irua naaweda jarada ichi ũraa p'ãdade:

‘Wǎda-eda aji, mia k'ãiwee p'anapiit'eeda ada eujãdee.’ (*Sal 95.11*)

⁶ Mǎga jaraji ma naa ũridap'edaarãpa irua jara pëida ijãada-e p'anadap'edaa perã. Mamĩda irua at'ãri ichide ijãapataarã k'ãiwee p'anapi k'inia bi.

⁷ Ma-it'ee ewari awara biji. Mǎga k'awa p'ani mǎgí chonaarã piudap'edaa t'ẽepai, Tachi Ak'õrepa jarada perã Rey David it'aideepa:

‘Idi Tachi Ak'õre pedee ũriruta pĩrã, k'ĩri k'isua p'ananaati.’ (*Sal 95.7-8*)

⁸ Josuépa māgí chonaarã k'ãiwee p'anapida paara, ai t'ēepai David it'aideepa Tachi Ak'ōrepa “idi” jara-e pak'aji. ⁹ Māgara irude ijāapataarã idipema ewari ñidai ichiaba, Tachi Ak'ōre ñidak'a na p'ek'au eujã oo aupak'ãri. ¹⁰ Tachia oo k'iniata oopata oo amaadak'ãri oo k'inia p'anadairã Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a, wāara iruk'a ñidait'ee māik'aapa k'ãiwee p'anapataadait'ee. ¹¹ Maperã jiridaipia bi iruk'a ñidait'ee. K'ñri k'isua p'anadaik'araa bi tachi chonaarãk'a.

¹² Iru ũraa ũridaipia bi Tachi Ak'ōre Ũraa chok'ai pik'a bairã. Ma k'aurepa eperãarã ichita p'anapataadai. Ma awara iru ũraa waibiara bi awaraa ũraa k'ãyaara, irua jara bik'a māgã p'asapari perã. Espada k'ĩraichaa weda p'ewedee bik'a, māga pik'a iru ũraa ichiaba p'ewedee pik'a bi, ma ũraa tachi t'ãride t'ĩupari perã. K'awapipari tachia k'ĩsia bi māik'aapa oo k'inia bi, pia wa k'achia. ¹³ Ne-inaa apida wē-e Tachi Ak'ōrepa k'awa-e pai. Iru-it'ee ne-inaa jōma ewaraa jēra bi. Ewari cherude tachi jōmaweda p'anadait'ee iru k'ĩrapite māik'aapa irumaa tachia oopatap'edaa jōmaweda jaradait'ee.

Jesús awara bida ijāapataarã P'aareerã Poro Waibia pamerã

¹⁴ Irã mia waya k'irãpapi k'inia bi parãmaa: Tachi Ak'ōrepa Jesús awara biji waibia pamerã māik'aapa it'aa t'ĩpariimerã tachi pari. Maperã Tachi Ak'ōre Warra Jesús tachi ijāapataarã P'aareerã Poro Waibia. It'ari bapari ichi Ak'ōre ome. Mama it'aa t'ĩmaa bairã tachi pari, t'ãripa irude ijāadama. ¹⁵ Nāgí P'aareerã Poro Waibiapa k'awapari tachi

t'ãride k'ĩsia p'ani, tachik'a na p'ek'au eujãde bapachi perã. Mamĩda mǎgá bapachi mĩda, maarepida p'ek'au k'achia oo-e paji. ¹⁶ Mǎgá P'aareerã Poro Waibia iruk'a iru p'anadairã, waaweenadama wãdait'ee Tachi Ak'õre Waibia k'ait'aara, tachi it'aa iididak'ãri. Ne-inaa jõma Cristo jua ek'ari nĩbi mǎik'aapa irua tachi k'aripa k'inia bi. Maperã chupiria iididama, irua jara bik'a ooda-e pak'ãri. Ichiaba tachi k'ĩradoopa irua k'inia bik'a p'oyaa ooda-e pak'ãri, iididama irua k'aripamerã, tachi k'inia iru bapari perã.

5

¹ P'aareerã poro waibia chaa tachi ome auk'a bi mĩda, Tachi Ak'õrepa mǎgí eperã awara bĩpari, ichimaa it'aa iidipariimerã eperãarã pari. Ma awara irua jitapari ne-inaa eperãarãpa aneepata teedait'ee Tachi Ak'õremaa. Ichiaba ne-animalaarã peek'ãri, irua paapari Tachi Ak'õre-it'ee, eperãarãpa p'ek'au k'achia oopata k'aurepa. ² Mǎgí p'aareerã poro waibiaapa tachik'a ne-inaa k'achia oopari perã, irua chupiria k'awaai chi ne-inaa k'achia oo p'anĩrã, k'awada-e p'anadairã Tachi Ak'õrepa ãchimaa oopi k'inia bi. ³ Maperãpi irua chupiria iidipari, ne-inaa teepari mǎik'aapa ne-animalaarã peep'eda, paapari Tachi Ak'õre-it'ee, naapiara ichi k'ap'ia pari, maap'eda apemaarã pari.

⁴ Eperã apida ichi k'ĩradoopa p'aareerã poro waibia pa-e pai. Tachi Ak'õrépata mǎgí mimiade bĩpari, chonaarãweda Aarón bidak'a. ⁵ Mǎgapi

Cristo ome baji ichiaba. Ichi k'ĩradoopa waibia pa-e paji. Tachi Ak'õrépata iru biji tachi ijāapataarā P'aareerā Poro Waibia pamerā. Māga k'awa p'ani Ak'õre Ũraa p'ādade jara bairā:

‘Mia idi jōmaarāmaa jara bi pi mi Warra.’ (Sal 2.7)

⁶ Ichiaba awara āi jara bi:

‘Pi ichita P'aareerā Poro Waibia pait'ee, Melquisedeck'a.’ (Sal 110.4)

⁷ Jesucristo na p'ek'au eujāde bak'āri, at'apai taubade chupiria iidiji Tachi Ak'õrepa ichi k'aripamerā. K'awaji ichi piut'ee māik'aapa Tachi Ak'õrépata ichi madeepa uchiapii. Tachi Ak'õrepa ma chupiria iidida ũriji, Cristopa oo k'inia bada perā chi Ak'õrepa oopidak'a. ⁸ Tachi Ak'õre Warra paji mīda, mia nībide Tachi Ak'õrepa k'iniata oo k'awaa wā nipaji. ⁹ Mapa chi Ak'õrepa oopi k'inia bada oo aupak'āri, Tachi Ak'õrepa iru biji tachi o k'achiadeepa k'aripa atamerā. Māga biji irude ijāapataarā Ak'õre truade ichita p'anapataadamerā iru ome, waa piuda-ee. ¹⁰ Irua mǎgá ooi Tachi Ak'õrepa iru bida perā tachi ijāapataarā P'aareerā Poro Waibia pamerā Melquisedeck'a.

K'ĩrak'aupai naapiara jarateedap'edaa ijāa amaadai

¹¹ Mia pipiara jaratee k'inia bi sāga Jesucristopa ooda Melquisedecpa oodak'a. Mamīda māga oorū pirā, parāpa pia k'awada-e pai, wāara ũri k'iniada-e p'anadairā. ¹² jPāchita Tachi Ak'õre Ũraa jarateepataarā pak'ajida, taarāruta perā Cristode ijāa p'ani! Mamīda māga-e. At'āri awaraarāpa parāmaa jarateepata, waide pia k'awada-e p'anadairā Tachi Ak'õre Ũraa jarateedap'edaa,

ewaa irude ijãadak'ãri. Mãga p'ani ma ũraa pipiara k'awa k'iniada-e p'anadairã. ¹³ Ara warra chak'e juto bi chik'o k'o atua bik'a, mãga pik'a parãpa ijãa p'ani mĩda, k'awada-e p'ani chisãgĩ ne-inaa pia mãik'aapa chisãgĩ ne-inaa k'achia Tachi Ak'õre k'ĩrapite. ¹⁴ Jõdee Tachi Ak'õre Ũraa pipiara k'awa p'aniirã k'ĩsia k'awaa p'ani, pia mãik'aapa k'achia k'awapata perã.

6

¹ Mapa oodáma Tachi Ak'õrepa oopi bik'a mãik'aapa iru ũraa pipiara k'awaa wãdáma. O-ĩa p'ananaadáma tachimaa naapiara jarateedap'edaa ome. Nãga jarateejida tachimaa: Eperãarãpa p'ek'au k'achia oo amaadaipia bi, ma k'aurepa Tachi Ak'õrepa eperãarã ichi bimãi t'ĩupi-e pait'ee perã. Ijãadaipia bi Tachi Ak'õrepa Jesucristo pëiji eperãarã o k'achiadeepa k'aripa atamerã, mãgá ãra p'anapataadamerã Ak'õre truade iru ome, waa piuda-ee. ² Poro choopidaipia bi ak'ipidait'ee ãchi Cristodeerã. Ma t'ẽepai, tachi naawedapemaarãpa oodap'edaak'a, ijãapataarã poroorãpa jua bidaipia bi ãra ĩri, Tachi Ak'õrepa ãramaa ichi Jaure pëimerã. Ichiaba ijãadaipia bi Cristo waya chek'ãri, ichide ijãa jai-idaadap'edaarã Tachi Ak'õrepa chok'ai p'irabaipiit'ee, k'ap'ia chiwidi p'anapataadamerã, waa piuda-ee. Jõdee Ak'õre ewari waibia ewate jai-idaadap'edaarã Cristode ijãada-ee, ichimãiipa pëiit'ee awara ãyaa, chupiria p'anapataadamerã, waa piuda-ee.

³ Māga paji ma naapiara jarateedap'edaa. Mamīda ma ūraa k'āyaara waa k'awaadai, Tachi Ak'ōrepa tachi k'ariparu pirā.

⁴ Mia māga jara bi eperāarāpa Cristode ijāa amaadap'eda, waya p'oyaa ijāada-e perā. Māgiirāmaa Tachi Ak'ōrepa k'awaapiji Cristopa ooda āchi-it'ee. Maap'eda āchia ijāajida iru piuji āchi k'aripait'ee it'aa wādamerā. Māga ijāadap'eda, Tachi Ak'ōre Jaure ba cheji āchi ome, Tachi Ak'ōrepa oopi k'inia bi āchimaā pia k'awaadamērā. ⁵ Ichiaba k'awaajida Tachi Ak'ōrepa jarak'āri ichia ne-inaa pia ooit'ee, māga oopari. Unujida Tachi Ak'ōrepa ne-inaa ooda eperāarāpa p'oyaa oodak'aa, tau p'āriu bada māik'aapa chiwa bada jipak'āri. K'awaajida māgā ooit'ee na p'ek'au eujā jōrumaa. ⁶ Māga k'awa p'anide, Cristode ijāa amaaruta pirā, ne-inaa awaraa wē-e āchi k'aripait'ee, waya āchi p'ek'au k'achia oo amaadamērā māik'aapa it'aa wādamerā. Māgā ijāa amaaruta pirā, oodai Tachi Ak'ōre Warra peedap'edaarāpa oodap'edaak'a, iru kurusode bidak'āri arii p'anadap'edaarāpa oo iru p'anadamērā.

⁷ Mia jarait'ee sāga p'ani Cristode ijāa amaa p'aniirā. K'oi chek'āri, eujā p'ūasaade t'iupari māik'aapa madeepa ne-uuda uchiapari. Ma ne-uuda pia chauk'āri, eperāarāpa p'epata k'odait'ee. Māga bak'āri, Tachi Ak'ōrepa ma eujā pia ak'iparida apata. ⁸ Mamīda k'oi che bi mīda, ne-iiri uchiaru pirā, Tachi Ak'ōrepa ma eujā pia ak'i-e bida apata, māik'aapa ma eujā atabaibēipata, paa atapēidamerā.

⁹ Ipemaarā Cristo k'aurepa k'iniarā, māga jara bi mīda, k'awa bi parāpata Cristode ijāa amaada-e

p'ani, Tachi Ak'õrepa oopi bik'a oo p'anadairã. Măgá ak'ipipata parãpa wãara p'ek'au k'achia oo amaajida Cristode ijãapataadait'ee. ¹⁰ K'irãpáti Tachi Ak'õrepa ichita pia oopari. Ichia k'ĩra atua-e bi parãpa irudeerã k'aripadap'edaa măik'aapa at'ãri măga oo p'ani, iru k'inia iru p'anadairã. ¹¹ Mia k'inia bi parã măga p'anapataadamerã piurutamaa. Măga p'anaruta pirã, pia k'awaadait'ee Cristo k'aurepa iru p'anadait'ee jõma Tachi Ak'õrepa k'ĩsia iru bi parã-it'ee. ¹² K'inia-e bi k'oo-idaa p'anadamerã. Ma k'ãyaara k'inia bi parãpa ijãadamerã tachi chonaarãk'a, chi irua jarada pedee ijãa p'anadap'edaarã ãchi piurutamaa. Choojida unurutamaa jõma Tachi Ak'õrepa k'ĩsia iru bada ãramaa teeit'ee.

Tachi Ak'õrepa ichia jaradak'a ooit'ee

¹³ Tachi Ak'õrepa ichi pedee Abrahammaa jarak'ãri, awaraa ichi k'ãyaara waibiara wẽ-e paji ma k'ĩrapite jarait'ee. Mapa ichi t'ĩde jaraji:

¹⁴ 'Mia pi pia ak'i bapariit'ee. Pideepa warrarã chok'ara uchiapiit'ee.' (Gn 22:16-17)

¹⁵ Abrahampa ijãaji Tachi Ak'õrepa jarada, taarãji mĩda ooit'ee ichia jaradak'a. Abrahampa măgá ijãada perã, Ak'õrepa wãara ooji ichia jaradak'a.

¹⁶ K'awa p'ani eperãarã nepirade p'anide ak'ipi k'inia p'anadak'ãri wãarata jara p'ani, juraapata eperã ãchi k'ãyaara waibiara bi k'ĩrapite, chi ũri p'anirãpa ijãadamerã. ¹⁷ Măga pik'a Tachi Ak'õrepa ak'ipi k'inia bak'ãri wãara ooit'ee ichia jaradak'a Abrahammaa măik'aapa iruk'a ijãapatap'edaarãmaa, măga jaraji ichi t'ĩde, awaraa ichi k'ãyaara waibiara wẽ-e pada perã. ¹⁸ Tachi

Ak'õrepa ma pedee jarada perã mãik'aapa ichi t'ide jarada perã, k'awa p'ani iru seewak'aa. Irua jara bik'a, ichita mãga oopari. Mapa tachi o k'achiadeepa uchiapata Cristode ijãadait'ee. K'awa p'ani irua tachi k'aripait'ee p'ek'au k'achia jua ek'ariipa, t'ãri a-ba p'anapataadamerã iru ome mãik'aapa iru p'anadamerã ne-inaa jõma irua k'isia iru bi tachi-it'ee. ¹⁹ Maperã tachia ijãapata; ijãa amaada-ee. Ara anclapa barco pia jita iru bik'a ãyaa wãpiamaapa, mãga pik'a tachia pia ijãapata, k'awa p'anadairã Tachi Ak'õrepa tachi ateeit'ee ichimaa, Jesupa ooda k'aurepa. ²⁰ Jesuta tachi k'ãyaara naapiara wãji Tachi Ak'õre baparimaa, t'ẽepai tachi auk'a wãdamerã. Mama bak'ãri, Jesús tachi P'aareerã Poro Waibia beeji, ichita tachi pari it'aa t'ĩpari perã, Melquisedecpa oodak'a.

7

P'aare waibia Melquisedec bapata

¹ Mãgí Melquisedec Salem p'uurudepema rey paji. Tachi Ak'õre Waibiapa iru p'aare waibia papiji. Abraham chek'ãri awaraarã reyrã p'oyaap'eda, Melquisedec iru k'ĩrapite uchijaji mãik'aapa bendiciaji. ² Mãpai Abrahampa Melquisedecmaa teeji net'aa diezdepema chaa aba, irua net'aa jõmaweda jãri atadadepema ma reyrã juak'aawa. Melquisedec jara k'inia bi: “reypa ichi jua ek'ari p'anĩrã ak'ipari Tachi Ak'õrepa oopi bik'a”. Ichiaba Salem p'uurudepema rey jara k'inia bi: “reypa ichi jua ek'ari p'anĩrã k'ãiwee p'anapipari”. ³ Tachi Ak'õre Ũraa p'ãdade jara-e bi Melquisedec nawe,

chi ak'õre, chi ak'õchonaarã, chi t'oda, chi piuda. Ma awara jara-e bi chi p'aare mimia jõda. Iru Tachi Ak'õre Warrak'a, ichita p'aare waibia bapari perã.

⁴ ¡K'ĩsĩati nãgide! Melquisedec eperãarã poro waibia paji. Ichiaba tachi chonaarãwedapema ak'õchona Abraham tachi chonaarã poro waibia paji, Tachi Ak'õrepa irumaa naapiara jarada perã. Mamĩda Melquisedecmaa Abrahampa teeji net'aa ma reyrã juak'aawa jãridadepema; ma net'aa jõmaweda diezdepema chaa, aba. ⁵ Tachi Ak'õrepa Ũraa Moisemaa p'ãpidade jaraji Israel pidaarã poro waibiarãpa Levĩ ãreerãdepemaarã ũk'uru awara bĩdamerã, p'aareerã mimia oodamerã. Ma ũraade ichiaba jaraji ma p'aareerãpa iidipataadamerã net'aa diezdepema chaa aba ãchi auk'aarãmaa, mãirã ichiaba Abrahamdeepa uchiadap'edaa paji mĩda ãchi jĩak'a. ⁶ Jõdee Melquisedec Levĩ ãreerãdeepa uchĩa-e paji mĩda, Abrahammaa iidiji net'aa jãrida diezdepema chaa, aba. Ma awara Abraham waibia paji, Tachi Ak'õrepa irumaa jarada perã ichĩa k'ĩsia iru bada warrarã chok'ara teeit'ee. Mãgã Abraham waibiara pik'a baji mĩda Melquisedec k'ãyaara, irua Abraham bendiciaji. ⁷ Jõmaarãpa k'awa p'ani p'aare waibia, chi it'aa t'ĩpari awaraarã pari, waibiara bi eperã jĩp'aa k'ãyaara. ⁸ Ma awara ãrapema net'aa diezdepema chaa aba iidipataarã jai-idaapata. Jõdee Tachi Ak'õre Ũraa p'ãdade jara-e bi Melquisedec piuda. ⁹ Ma ewate Abrahampa Melquisedecmaa teek'ãri net'aa jãrida diezdepema chaa aba, jõma Levĩ ãreerãdepema p'aareerã k'ap'ĩa pari teeji, ãra at'ãri t'oda-e p'anajida mĩda. ¹⁰ At'ãri Levĩ uchĩa-e baji

mĩda Abraham k'ap'iadeepa, jaradai ma ewate Levideerãpa teejida Melquisedecmaa Abraham pari, ai t'ëepai Abraham ãichak'e Jacobdeepa uchiadait'ee pada perã.

Jesucristopa p'aare waibia mimia oopari Melquisedecpa oodak'a

¹¹ Moisepa Tachi Ak'õre Ũraa p'ãda teek'ãri Israel pidaarãmaa, awara biji Leví ëreerã, Aarondeepa uchiadap'edaarã p'aareerã mimia oodamerã. Mãgĩrãpa Tachi Ak'õrepa jaradak'a oopipachida eperãarãmaa. Mamĩda, mãga oo p'anajida mĩda, ma p'aareerãpa p'oyaa wëpapida-e paji eperãarãpa p'ek'au k'achia oopatap'edaa, Tachi Ak'õre k'ait'aara wãdamerã. Mãga oodap'edaa paara, Tachi Ak'õrepa awaraa pëi-e pak'aji Melquisedec jĩak'a. ¹² Mamĩda Tachi Ak'õrepa awaraa p'aare biji mãga oomerã. Nãgĩ bi-e paji Aarón bidak'a. Ma k'ãyaara Melquisedeck'a biji. Nãgĩ p'aarepa ichi mimia ook'aa Aarondeepa uchiadap'edaarãk'a. Oopari Tachi Ak'õre Ũraa chiwidide jara bik'a. ¹³ K'awa p'ani nãgĩ p'aare, mia jara bi, uchiae paji Leví ëreerãdeepa. Wãara, na p'aare ëreerãdeepa p'aare apida uchiadak'aa paji. ¹⁴ Mãga k'awa p'ani Tachi Waibia Jesuta uchiada perã Judá ëreerãdeepa. Moisepa apida Judá ëreerã eerepema t'ijara-e paji, apemaarã p'aareerã awara bik'ãri.

¹⁵ Ichiaba nãga perã audupĩara k'awa p'ani Jesuta tachi ĩrapema p'aare waibia, Melquisedeck'a. ¹⁶ Tachi Ak'õre Ũraa p'ãdade jara bi Leví ëreerãdepemaarã awara bidamerã p'aareerã mimia-it'ee. Ma mimia oodait'ee paji

na p'ek'au eujãde p'ani misa. Mamĩda mǎga-e paji Jesũs ome. Iru Levĩ ěreerãdeepa uchia-e paji awaraa p'aareerǎk'a, taarã-e weda ma mimĩa oomerã. Mǎga-e. Tachi Ak'õrẽpata Jesũs awara biji ichita ma mimiade bapariimerã. ¹⁷ Mǎga k'awa p'ani irumaa jara bairã Tachi Ak'õre Ũraa p'ãdade: 'Pi ichita P'aareerã Poro Waibia pait'ee, Melquisedeck'a.' (Sal 110.4)

¹⁸ Naaweda Tachi Ak'õrepa Moisemaa p'ãpiji ichia oopi k'inia bada ichi eperãarãmaa. Jaraji ne-animalaarã p'aareerãmaa ateedamerã, ãchia peedamerã mǎik'aapa paadamerã ichi-it'ee. Mamĩda ma p'aareerãpa ma p'ãpidak'a oo p'anipa, eperãarã p'ek'au k'achia oopata p'oyaa wẽpapida-e paji. ¹⁹ Maperã Tachi Ak'õrepa ma p'ãpidak'a oodap'edaa waa oopi-e paji. Ma k'ãyaara ichi ũraa chiwidi tachimaa k'awaapiji, ichi k'ĩrapite p'ek'au k'achia wẽe p'anadamerã Cristode ijãadak'ãri. Ma awara mǎgĩ ũraa chiwidi k'aurepa ĩrã Tachi Ak'õre k'ait'aara wã p'ani it'aa t'ĩdak'ãri.

²⁰ Tachi Ak'õrepa Levĩ ěreerãdepema p'aareerã awara bik'ãri, awaraarã k'ĩrapite pedee-e paji.

²¹ Jõdee, ĩrapema p'aare awara bik'ãri, Tachi Ak'õrepa ichi t'ĩde pedeeji. Mǎga k'awa p'ani iru ũraa p'ãdade jara bairã:

'Tachi Ak'õrepa ichi t'ĩde nǎga jara bairã, awaraa ne-inaa oo-e pait'ee. "Pi ichita p'aareerã poro waibia pait'ee." ' (Sal 110.4)

²² Tachi Ak'õrepa Jesumaa mǎga jarada perã mǎik'aapa Jesũs k'aurepa ũraa chiwidi paraa perã, k'awa p'ani ma ũraa chiwidide jara bi tachimaa pipiara bi irua Moisemaa jarada k'ãyaara.

²³ Tachi Ak'õrepa apemaarã p'aareerã chok'ara bipachi. Mamĩda ãra mǎgĩ mimiade ichita p'anadak'aa, piupata perã. ²⁴ Jõdee Jesús piuk'aa perã, Tachi Ak'õrepa awaraa p'aareerã poro waibia bi-e pait'ee iru pari. ²⁵ Mapa irua k'aripai ichide ijãapataarã, p'ek'au k'achia wêe p'anadamerã Tachi Ak'õre k'ĩrapite. Ichita bapari perã, ichita Tachi Ak'õremaa chupĩria iidipariit'ee tachi pari.

²⁶ Nǎgĩ Jesús P'aareerã Poro Waibia tachia k'inia p'ani. Irua p'ek'au k'achia ook'aa, k'achia wêe bairã. K'ĩsia k'achia k'ĩsiak'aa. Na p'ek'au eujãde bak'ãri, bapachi mĩda eperãarã k'achia oopataarã t'ãide, mǎgá ook'aa paji. Maperãpi Tachi Ak'õrepa iru jõmaarã k'ãyaara waibiara papiji. ²⁷ Cristo apemaarã P'aareerã Poro Waibiarãk'a bi-e. Mǎgĩrãpa chok'apata apemaarã p'aareerã ewari chaa ne-animalaarã peedamerã paadait'ee Tachi Ak'õre-it'ee. Ma awara ne-animalaarã peedak'ãri paadait'ee Tachi Ak'õre-it'ee, naapiara mǎga oopata ãchi pari, maap'eda apemaarã pari, p'ek'au k'achia oopatap'edaa k'aurepa. Jõdee Cristo piuda aba piuji, tachia p'ek'au k'achia oopata jõmaweda wēpapiit'ee. ²⁸ Ma jõma jara aupadade k'ĩsiadak'ãri, k'awa p'ani Moisepa p'ãdade jara bi p'aareerã poro waibia mimia-it'ee awara bidamerã eperã tachik'a, p'ek'au k'achia oopari. Mamĩda, ma p'ãpida t'ēepai, Tachi Ak'õrepa ichi t'ĩde pedee bipa, bijĩ ichi Warra, chi p'ek'au k'achia ook'aa bita, ichita tachi P'aareerã Poro Waibia pamerã.

Tachi Ak'õre Ūraa chiwidide jara bi Jesús tachi P'aareerã Poro Waibia

¹ Mia na pedee jara che wã, nãgata jara k'inia bi. Cristota tachi P'aareerã Poro Waibia. Iru Tachi Ak'õre juaraare su-ak'i bapari Ak'õre truade.

² Ichi bimãi it'ari, mamata Tachi Ak'õre te waibia. Eperãarãpa mãgi te ooda-e paji. Tachi Ak'õrépata ooji. Mama Jesupa P'aareerã Poro Waibia mimia oopari tachi pari.

³ Jõma P'aareerã Poro Waibiarã bipata, ãchia teedamerã Tachi Ak'õremaa ne-inaa eperãarãpa aneepata iru-it'ee. Mãgá Cristopa pida ne-inaa teepari Tachi Ak'õremaa, ichi tachi P'aareerã Poro Waibia perã. ⁴ At'ãri Cristo na p'ek'au eujãde bada paara, Tachi Ak'õre te waibiade p'aare pa-e pak'aji, mãgee p'aareerã at'ãri paraa perã. Mãirãpa oomaa p'ani Moisepa p'ãdade jara bik'a. Cristo nama bi-e perã eperã k'ap'iade, tachia k'awa p'ani iru mimia oomaa bi Ak'õre truade. ⁵ Mamãda na eujãdepema p'aareerãpa ne-inaa oo p'ani jĩp'a Cristopa oo bik'a it'ari. Mãga k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa jarada perã ichi te oopiit'ee pak'ãri Moisemaa:

‘Óoji ne-inaa jõmaata mia ak'ipidak'a, pi ee nok'ode bak'ãri mi ome.’ *(Ex 25.40)*

⁶ K'awa p'ani tachi P'aareerã Poro Waibiapa oo bi it'ari pipiara bi na p'ek'au eujãdepema p'aareerãpa oopata k'ãyaara. Mãga bi Tachi Ak'õrepa ichi ūraa chiwidide jara bairã tachi pia ak'ipariit'ee Cristo k'aurepa.

⁷ Tachi Ak'õrepa naa ūraa jarada k'aurepa eperãarã p'ek'au k'achia wëe p'aneedap'edaa paara, awaraa ūraa chiwidi jara-e pak'aji. Mamãda ma naa ūraa jarada mãga-e pada perã, tachi

chonaarãpa ũraa chiwidi jiri p'anajida. ⁸ Ma awara Tachi Ak'õrepa unuk'ãri eperãarãpa p'oyaa ooda-e ma naawedapema ũraade jaradak'a, jaraji:

—'Mi, Ak'õre Waibiapa jara bi: ¡Ũriti! Ewari cherude ne-inaa chiwidi ooit'ee. Ũraa chiwidi jarait'ee Judá èreerãdepemaarãmaa mãik'aapa awaraa Israeldeepa uchi-adap'edaa èreerãdepemaarãmaa.

⁹ Nãgí ũraa chiwidi awara bi. Israel pidaarã chonaarãmaa jaradak'a mia aneek'ãri Egip-todeepa, mãga bi-e. Michi juadoopa ãchi aneeji mĩda, ãchia oo k'iniada-e paji mia jaradak'a. Mapa mia ãchi ak'i k'inia-e paji. ¡Mi, Ak'õre Waibiapa mãga jara bi!

¹⁰ Mamĩda ewari cherude Israel pidaarã jõmaarãmaa ũraa chiwidi jarait'ee. ¡Mi, Ak'õre Waibiapa mãga jara bi! Nãgata ooit'ee. Ma ewatedeepa ãramaa k'awapiit'ee mia oopi k'inia bi, mãik'aapa mãga oo k'inia p'anadait'ee, t'ãripa k'inia p'anadairã. Mapa mĩmaa aupai Tachi Ak'õreda adai, mãik'aapa mia ãra pia ak'i bapariit'ee, michi eperãarã perã.

¹¹ Mãga bak'ãri, apidaapa chĩaramaa, chi k'õp'ãyoorãmaa mãik'aapa chi èreerãmaa jarateeda-e pait'ee Tachi Ak'õre k'awaadamerã mãik'aapa irude ijãapataadamerã. Jõmaarãpa mi k'awa p'anadait'ee ãchi Ak'õre Waibiak'a, chupiria beerãdeepa p'arat'ara beerãmaa.

¹² Ærapa p'ek'au k'achia oopata chupiria k'awaait'ee mãik'aapa wẽpapiit'ee. Maap'eda

waa k'irāpa-e pait'ee ārapa p'ek'au k'achia
oopatap'edaa.' (Jer 31.31-34)

13 Tachi Ak'ōrepa “ūraa chiwidida” ak'āri, jara
k'inia bi ma naa ūraa jarada Moisemaa sore pik'a
bi. Ne-inaa soredaiparik'a, māga pik'a ma naa ūraa
jarada sore dai wā.

9

Jesupa ichi waa it'aripema te waibiade bida

¹ Naapiara Moisemaa ūraa jarak'āri Tachi
Ak'ōrepa jaraji sāgata irude ijāadai māik'aapa irua
jaradak'a oodai. Ma awara Tachi Ak'ōre te ne-edee
ooda oopiji. ² Ma te ne-edee oodade chi naapema
cuartode baji lāmpara bipata māik'aapa mesa pan
p'epari Tachi Ak'ōre-it'ee. Māgí Cuarto Awara Bida
apachida Tachi Ak'ōre Net'aa-it'ee. ³ Araarepema
Cuarto Awara Bida apachida Tachi Ak'ōre-it'ee.
Māgí t'iak'au baji p'aru teesoo bipa. ⁴ Ma p'aru
teesoo bi k'ait'a baji altar nēepa p'ēeda. Ai ĩri ne-
inaa t'ūa bapari paapachida. Ma p'aru teesoo
bi edupema eere baji baaltek'a bi nēepa p'ēeda.
Ma baaltek'a bi eperāarāmaa k'irāpapi baji Tachi
Ak'ōrepa Moisemaa jarada. Māgí edajāde baji
maná chok'o nēedee oodade. Ichiaba baji Aarón
pak'uru jua t'ono bada chonaarāweda māik'aapa
Tachi Ak'ōrepa Moisemaa Ūraa māude p'āpida.
⁵ Ma baaltek'a bada t'ap'a ĩri bainĩ p'anajida
santok'a bee omé isia paraa. Māgí jīapataarā
k'īra wāree, Tachi Ak'ōre ik'aawa p'anapata iru
truade. Maperā santo māgí jīak'a bijida ma
t'ap'ade ak'ipiit'ee Tachi Ak'ōre mama bi. Ma

t'ap'ade p'aareerã poro waibiapa ne-animalaarã waa jãap'ejí Tachi Ak'õrepa eperãarã miapinaamerã áchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa. Mamĩda mia naapai p'oyaa jõma jara-e.

⁶ Israel pidaarãpa Tachi Ak'õre te cuarto omeede oodap'eda, p'aareerã ewari chaa t'ĩupachida naapema cuartode áchi mimia oode, Tachi Ak'õrepa Moisemaa jaradak'a. ⁷ Mamĩda chi araarepema cuartode p'aareerã poro waibia aupaita t'ĩupachi, año chaa t'ĩuda aba. T'ĩuk'ári, atepachi ne-animal waa biit'ee ma baaltek'a bi ĩri. Mãimisa Tachi Ak'õremaa chupiria iidiji ichia p'ek'au k'achia oopata pari mãik'aapa Israel pidaarãpa p'ek'au k'achia oopatap'edaa pari; áchia ne-inaa k'achia k'awada-ee oopatap'edaa paara. ⁸ Mãga oopida k'aurepa Tachi Ak'õre Jaurepa eperãarãmaa k'awapi baji mãgí tede Tachi Ak'õre k'ait'a wãdaik'araa bi. ⁹ Ma jõma oopida k'aurepa ma eperãarãmaa, Tachi Ak'õrepa jarateemaa baji ichia áramaa k'awapi k'inia bada mãik'aapa tachi ĩrapemaarãmaa paara. Nãga k'awapi k'inia baji. Net'aa teedak'ári mãik'aapa ne-animalaarã peepidap'eda, paapidak'ári Tachi Ak'õre-it'ee, eperãarã at'ári k'ĩsia p'ua p'anapachida áchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa. ¹⁰ Chi mãga oopataarãpa ne-inaa k'odak'ári, k'ap'ia siidak'ári mãik'aapa ne-inaa todak'ári Tachi Ak'õrepa Moisemaa p'ãpidak'a, ĩripai o-ĩa p'aneepachida, Tachi Ak'õrepa pipiara k'awapirumaa ichia k'ĩsia iru bada áchi-it'ee.

Cristo waa bat'ada

11 Ma-it'ee Cristo cheji, tachi P'aareerã Poro Waibia pait'ee. Ichia k'awapipari Tachi Ak'õrede ijãapataarãmaa Ak'õrepa k'isia iru bi ãchi-it'ee. Mãga ooi ichi bapari perã Tachi Ak'õre it'aripema te waibiade. Mãgí te waibia pipiara bi na p'ek'au eujãdepema te waibia k'ãyaara, eperãarãpa ooda-e pada perã. Jĩp'a Tachi Ak'õrépata ooji. 12 Ma awara na eujãdepema p'aareerã poro waibia ma edupiara bi cuartode t'ĩuk'ãri, ne-animalaarã waa atepari. Mamĩda Cristo t'ĩuk'ãri ma it'aripema tede chi cuarto edupiara bide, t'ĩuda aba t'ĩuji ichi waa bat'adata bide Tachi Ak'õre bimãi. Mãgá tachi neto pik'a ataji uchiadamerã tachia p'ek'au k'achia oopata jua ek'ariipa mãik'aapa atuanaadamerã. 13 K'awa p'ani Tachi Ak'õrepa naa ũraa jaradadeepa Moisémaa eperãarã t'ĩudaik'araa p'anadak'ãri Tachi Ak'õre te waibia bimãi, nãga oojiida waya t'ĩudaipia p'anadamerã. Chivo chak'eerã mãik'aapa p'ak'a chak'eerã ateejida p'aareerãmaa peedamerã mãik'aapa chi waa jĩap'edamerã ãchi ĩri. Mãga-e pirã jĩap'epipachida it'abarre p'ora p'ak'a wẽra chak'e paadap'edaa p'oirada pania ome. Ma ne-animalaarã waa bat'ada k'aurepa Tachi Ak'õrepa eperãarã ĩripema k'achia aupai wẽpapiji. 14 Mamĩda Cristo waa bat'ada k'aurepa Tachi Ak'õrepa ne-inaa pipiara oopari. Cristopa p'ek'au k'achia maarepida oo-e paji mĩda, Tachi Ak'õre Jaurepa k'aripaji iru tachi pari piumerã. Mãgá iru waa bat'ada k'aurepa Tachi Ak'õrepa wẽpapipari ne-inaa k'achia jõmaweda tachi atuapipari, ne-inaa tachi k'isia p'uapipari paara. Tachi Ak'õre ichita baparipa mãga oopari k'inia bairã tachia

irude ijāapataadamerā māik'aapa oopataadamerā irua k'inia bik'a.

Cristopa ooda Tachi Ak'õre Ũraa chiwidide jara bik'a

¹⁵ Tachi Ak'õrepa māga k'inia bairā, Cristo pēiji irua oomerā Ak'õre Ũraa chiwidide jara bik'a. Māgá chonaarāwedapema Tachi Ak'õrede ijāapatap'edaarāpa auk'a iru p'anadait'ee ne-inaa jōma irua k'isia iru bada āchi-it'ee. Cristo piuda k'aurepa Tachi Ak'õrepa wēpapiji ārapa p'ek'au k'achia oopatap'edaa, tachide ome auk'a. Māga ooji Cristo piuda perā jōmaarā pari, p'ek'au k'achia wēe ichita p'anapataadamerā Tachi Ak'õre k'īrapite.

¹⁶ K'īsiadáma nāgide. Eperāpa k'art'ade p'ā iru bak'āri k'aimaa ichi net'aa bēiit'ee ichi piuk'āri, chi net'aa atait'ee bīpa ma net'aa atak'aa chipari chok'ai bi misa. Mamīda ma k'art'a p'ā iru bi eperā piuk'āri, apemapa iru net'aa atapari. ¹⁷ Māga pik'a Cristo piuji ooit'ee Tachi Ak'õre Ũraa chiwidi jara bik'a. Piu-e pada paara, tachia iru p'anada-e pak'aji Tachi Ak'õrepa jarada tachimaa teet'ee.

¹⁸ Māga baji ichiaba chonaarāweda, ne-animalaarā peedak'āri Tachi Ak'õrepa oomerā ichia Moise-maa naa jaradak'a. ¹⁹ Moisepa Tachi Ak'õre Ũraa jōmaweda jarap'eda ichi p'uuru pidaarāmaa, p'ak'a māik'aapa chivo peejida. Māpai madeepa waa ataji māik'aapa p'oiraji pania ome. Oveja k'ara p'oree t'idapa *hisopo* jua chak'eerā k'ōrajīma abaade jīk'ooji. Mamāik'aapa māgipa waa jīap'ēji

Tachi Ak'õre Ũraa p'āda īri māik'aapa eperāarā īri.

²⁰ Māga oo bi misa, māgaji:

‘Nāgí waa jara k'inia bi Tachi Ak'õrepa mĩmaa jaradak'a parã pia ak'it'ee, irua oopi bik'a ooruta pirã.’ (Ex 24.8)

21 Ichiaba Tachi Ak'õre te ne-edee ooda edajãde mĩik'aapa chi ne-inaa jõma aide nĩbada ĩri ma waapa jĩap'ejĩ. 22 Mãga ooji ai naaweda Tachi Ak'õrepa irumaa jarada perã mĩgĩ te mĩik'aapa net'aa jĩap'emerã ne-animalaarã waapa. Mãga ook'ãri, Ak'õrepa ne-inaa k'achia ma tede nĩbada waa ak'i-e paji. Mãga bada perã ne-animalaarã waa ome, k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa eperãarãpa p'ek'au k'achia oopata jõmaweda wẽpapi-e pait'ee, aba piu-e pirã achi pari.

23 Moisepa ne-animalaarã waapa jĩap'ejĩ na p'ek'au eujãdepema te waibiade, Tachi Ak'õrepa Israel pidaarã pia ak'imerã. Mamĩda Tachi Ak'õrepa ma ne-animalaarã waa k'ãyaara pipiara k'inia baji jĩap'emerã ichi it'aripema te waibiade, ichia eperãarã jõmaweda pia ak'imerã. Mapa Cristo pẽiji eperãarã pari piumerã. Cristo chok'ai p'irabaik'ãri, ma it'aripema te waibiade ichi waa jĩap'ejĩ eperãarã p'ek'au k'achia wẽe p'aneedamerã Ak'õre k'ĩrapite.

Cristo it'aripema te waibiade t'ũda

24 Cristo t'ũ-e paji ma it'aripema jĩak'aa tede; eperãarãpa te oodap'edaade. Ma k'ãyaara it'aripema te waibiadeta t'ũuji Tachi Ak'õre k'ĩrapite, chupiria iidiit'ee tachi pari. 25 Ma it'aripema tede t'ũuk'ãri, oo-e paji judiorã p'aareerã poro waibiapa ooparik'a. Mãgipa año chaa ne-animal waa atepari Tachi Ak'õre te waibia edupiarã bi quartode. Mamĩda Cristopa ateeda apai ichi

waa ateeji it'aripema te waibiade. ²⁶ Māga-e pada paara, Cristo piuda chok'ara piuk'aji, Tachi Ak'õrepa na p'ek'au eujã ooruu weda. Mamĩda Cristo cheda aba cheji mǎik'aapa kurusode piuda aba piuji na p'ek'au eujã jõrumaa, tachi p'ek'au k'achia wēpapiit'ee. ²⁷ Eperã chaa piuda aba piut'ee. Maap'eda Tachi Ak'õrepa ak'iit'ee ma eperãpa pia maa-e pirã k'achia ooda na p'ek'au eujãde bi misa. ²⁸ Māga pik'a Cristo piuda aba piuji eperãrã chok'araarãpa p'ek'au k'achia oopata wēpapiit'ee. Waya cheit'ee. Mamĩda ma cherude tuchia p'ek'au k'achia oopata wēpapide che-e pait'ee. Jip'a cheit'ee ichi cheru ni p'anĩrãmaa teede jõma Tachi Ak'õrepa k'ĩsia iru bi āchi-it'ee.

10

Jesude ijāapataarã Tachi Ak'õre k'ĩrapite p'ek'au k'achia wēe p'anadait'ee

¹ Tachi Ak'õrepa Moisemaa p'āpidak'a oopataarãpa waide k'awada-e jōmaweda Tachi Ak'õrepa k'ĩsia iru bi ooit'ee Cristo k'ap'ia pari. Maperã ip'iipai ne-animalaarã peedap'eda, paa p'ani mĩda Tachi Ak'õre-it'ee, iru k'ĩrapite p'oyaa p'ek'au k'achia wēe p'anadak'aa. ² Moisepa p'ādade jara bik'a oo bipa p'ek'au k'achia wēpapida paara, waa ne-animalaarã peedap'eda, paada-e pak'aji āchia p'ek'au k'achia oopatap'edaa k'aurepa. Mamĩda at'āri māga oopata. Mapa k'awa p'ani āchi at'āri k'ĩsia p'ua jōnapata. ³ Año chaa ma ne-animalaarã peedak'āri, āchia k'achia oopata waapiara k'irāpapata, ⁴ p'ak'a waa mǎik'aapa chivo waapa p'ek'au k'achia wēpapiik'aa perã.

⁵ Maperãpi Cristo na p'ek'au eujãdee chek'ãri, ichi Ak'õremaa mägaji:

—‘Ne-animalaarã peepachida mĩda pi-it'ee m̃aik'aapa ne-inaa atepachida mĩda pĩmaa teedait'ee, wãara pia m̃aga k'inia-e paji. Maperã mi na eujãdepemaarãk'a t'opiji piumerã eperãarã pari. ⁶ Ichiaba pi o-ĩa-e baji ne-animalaarã peedap'eda, paadak'ãri ak'ipidait'ee pi k'inia iru p'ani, maa-e pirã chupiria iididait'ee ãrapa p'ek'au k'achia oopata k'aurepa. ⁷ Mapa mia mägaji: “Pichá, Ak'õre, mi nama bipi ooit'ee pia k'inia bik'a. Pichi ũraa p'ãdade jara bik'a mia ooit'ee.” ’
(*Sal 40.6-8*)

⁸ Cristopa m̃aga jarak'ãri, naapiara mägaji:

—K'inia-e paji ne-animalaarã peedamerã m̃aik'aapa ne-inaa ateedamerã pĩmaa teedait'ee. Pi o-ĩa-e bajida aji, ne-animalaarã peedak'ãri ak'ipidait'ee pi k'inia iru p'ani maa-e pirã chupiria iididait'ee ãchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa.

Cristopa m̃aga jaraji Tachi Ak'õrépata Moisemaa jaraji mĩda ne-animalaarã peedamerã ma-it'ee.

⁹ Maap'eda Cristopa mägaji:

—Ak'õre, mi nama bi ooit'ee pia k'inia bik'a.

M̃aga jarada perã tachia k'awa p'ani chi naaweda oopatap'edaa Moisepa p'ãdak'a jõru, Tachi Ak'õrepa ichi ũraa chiwidipida perã Cristo k'aurepa. ¹⁰ Cristopa ooda perã Tachi Ak'õrepa k'inia badak'a, kurusode piuda aba piu chek'ãri tachi k'ap'ia pari, Tachi Ak'õrepa tachi p'ek'au k'achia wēpapiji. Maperãpi ĩrá tachi ijāapataarã p'ek'au k'achia wēe p'ani Tachi Ak'õre k'ĩrapite.

¹¹ Moisepa p'ãdade jara bik'a, ewari chaa judiorã p'aareerãpa ne-animalaarã paapata. Măgá ip'iipai oopata, măga oopata k'aurepa p'oyaa p'ek'au k'achia wēpapidak'aa pai mīda. ¹² Jōdee Cristo piuda abaade p'ek'au k'achia wēpapiji. Maap'eda su-ak'i beeji Tachi Ak'ōre truade iru juaraare. ¹³ Mama Cristopa nimaa bi Tachi Ak'ōrepa iru k'īra unuamaa iru p'anapataarã ichi jua ek'ari birumaa. ¹⁴ Cristo piuda aba piuda perã tachi k'ap'ia pari, irude ijãapataarã p'ek'au k'achia wēe ichita p'anadait'ee Tachi Ak'ōre k'īrapite.

¹⁵ Tachi Ak'ōre Jaurepa ichiaba made jara baji jarak'āri:

¹⁶ 'Ewari cherude mia Israel pidaarãmaa ũraa chiwidi jarait'ee. ¡Mí, Ak'ōre Waibiapa măga jara bi! Ma ewatedeepa k'awaapiit'ee mia āramaa oopi k'inia bi māk'aapa măga oo k'inia p'anadait'ee, t'āripa k'inia p'anadairã.' *(Jer 31.33)*

¹⁷ Măga jarap'eda, ichiaba jaraji:
'Mia waa k'irāpa-e pait'ee ārapa p'ek'au k'achia oopatap'edaa.' *(Jer 31.34)*

¹⁸ Tachi Ak'ōrepa măgá p'ek'au k'achia waa k'irāpa-e pait'eeda ada perã, k'awa p'aní Jesús piuda k'āyaara ne-inaa pipiara wē-e p'ek'au k'achia wēpapiit'ee.

It'aa t'ĩdak'āri, Tachi Ak'ōre k'ait'a wā dai

¹⁹ Măpai ĩpemaarã, Jesucristo waa bat'ada k'aurepa năgaweda tachi panadai Tachi Ak'ōre bimaa. ²⁰ ¿Săga jăma panadaima? K'irāpátí Ak'ōre te waibiade chi cuarto edupiara t'iak'au baji p'aru teesoo bipa, eperãarã t'ĩunaadamerã Tachi

Ak'õre badamãi. Mamïda Jesucristo kurusode piuk'ãri, Tachi Ak'õrepa ma p'aru teesoo bi jẽpiji ak'ipiit'ee ma k'ãyaara ne-inaa chiwidi biit'ee, ma k'aurepa eperãarã t'ĩudamerã ichi bimãi. Mãgi Jesús k'ap'ia chok'ai p'irabaida. Ma k'aurepata tachi it'aa t'ĩdak'ãri, it'ari t'ĩudai Tachi Ak'õre bimãi. ²¹ Ma awara Cristo, tachi P'aareerã Poro Waibia perã, irua Tachi Ak'õre it'aripema te ak'ipari. ²² Mapa it'aa t'ĩmaa bide t'ãri pia wãdãma Tachi Ak'õre k'ait'a. Irua oopi bik'a oo k'inia p'anadãma mãik'aapa ijãadãma irua tachi p'ek'au k'achia wẽe ak'i bi. K'ĩsia p'ua p'ananaadãma tachia p'ek'au k'achia oopatap'edaa k'aurepa, Cristo waapa ma jõma wẽpapida perã mãik'aapa ne-inaa k'achia oo amaa k'inia p'anida ada perã paniapa siidak'ãri. ²³ Mãgapai-epi. Ichita p'anadãma tachi p'anadap'edaak'a naa t'ãriipa ijãadak'ãri, k'awa p'anadairã Tachi Ak'õrepa teeit'ee ne-inaa jõma ichia k'ĩsia iru bi tachi-it'ee. ;Tachi Ak'õrepa ichita oopari ichia jara bik'a! ²⁴ Jiridãma chik'aripapataadait'ee, tachi jõmaweda chik'inia p'anapataadait'ee mãik'aapa ne-inaa pia oopataadait'ee. ²⁵ P'ananaadãma awaraarãk'a, chi cheda-e p'anãrã Tachi Ak'õre Ûraa ùride. Ma k'ãyaara chip'edaidap'eda, chik'aripa p'anadãma pipiara ijãadait'ee, Tachi Ak'õre ewari waibia ewate paru misa. Ma ewate Tachi Ak'õrepa ak'it'ee eperãarãpa pia mãik'aapa k'achia oopatap'edaa.

²⁶ Ijãadak'ãri Tachi Ak'õrepa wãarata jara pëida Cristode, tachia oo k'iniata oo wãruta pirã, ijãa amaa k'iniapa, k'ĩsiadaik'araa bi awaraa ne-inaapa tachia p'ek'au k'achia oopata wẽpapii. Cristo

awara ne-inaa wẽ-e tachia p'ek'au k'achia oopata wẽpapiit'ee. ²⁷ Chi m̃aga ijãada-e p'anĩrãpa ãchi piuda waaweedaipia bi, ai t'ẽepai Tachi Ak'õrepa ãchia k'achia oopatap'edaa ak'ik'ãri, ãchi pẽit'ee perã t'ip̃itau jẽrajẽraa jira bide. Mamaata wãdait'ee jõma Tachi Ak'õre jua ek'ari p'ana k'iniadak'aa p'anĩrã. ²⁸ Chonaarãweda eperãpa ooamaa bak'ãri Moisepa p'ãdade jara bik'a, m̃agipa p'ek'au k'achia oo bi unudap'edaarãpa, omé maa-e pĩrã õpee, jarapachida ãchi poroorãmaa. M̃aga k'awaadak'ãri, peet'aapachida, chupiria k'awada-ee.

²⁹ Chonaarãweda m̃aga paji pĩrã, ¿audupiarã Tachi Ak'õrepa nãgĩrã miapi-e paik'ã? Ijãa amaa wãda Jesucristota Tachi Ak'õre Warra m̃aik'aapa Tachi Ak'õre Jaurepa oo bi eperãrã k'aripait'ee Tachi Ak'õreddepema-e. Ma awara jara p'ani ichi Ũraa chiwidi jara bik'a Cristo waa bat'ada k'aurepa eperãrã p'ek'au k'achia wẽpapi-e m̃aik'aapa m̃agá p'ek'au k'achia wẽe p'anada-e Ak'õre k'ĩrapite.

³⁰ K'awa p'ani Tachi Ak'õrepa m̃agĩrã miapiit'ee ichia jarada perã:

‘Miata p'ek'au k'achia oopataarã miapiit'ee. Miata ãchi k'achia ooit'ee ãchia ne-inaa k'achia oopata pari.’ *(Dt 32.35)*

Ichiaba ichi ũraa p'ãdade jara bi:

‘Tachi Ak'õrépata ak'iit'ee ichi eperãrãpa ne-inaa pia m̃aik'aapa k'achia oopatap'edaa.’ *(Dt 32.36)*

³¹ Tachi Ak'õre Waibia ichita bapari. Ichi k'ĩraudaru pĩrã tachi ome, tachia waaweepa p'oyaa chooda-e pai.

³² Mamĩda k'irãpáti parãpa naa Cristode ijãadak'ãri, chupiria jõnadap'edaa. Tachi Ak'õrepa

parãmaa k'awapiji ichi ũraa chiwidide jara bi Cristode. Maap'eda awaraarãpa parã miapijida mĩda, choopachida ijãa p'anadap'edaa perã.

³³ Edaare choopachida ijãadak'aa beerãpa ik'achia jarapatap'edaa mãik'aapa parã oo iru p'anapataadap'edaa apemaarã taide. Ma awara parãpa unudak'ãri pãchi ñpemaarã Cristo k'aurepa mágá chupiria chitooni, k'aripapachida.

³⁴ Ichiaba chupiria k'awaa jõnapachida ijãapataarã carcelde p'ani mãik'aapa ãra k'aripajida. Parã o-ia p'anapachida ijãadak'aa beerãpa pãchi net'aa jõma jãri atadak'ãri, k'awa p'anadap'edaa perã it'ari iru p'ani ne-inaa pi-iara. Ma ne-inaa jõma Tachi Ak'õrepa k'ĩsia iru bi tachi-it'ee jõ-e pait'ee. ³⁵ Jõma ma et'ewa jarada wãara perã, waaweenáati. Tachi Ak'õrepa k'ĩsia iru bi parãmaa ne-inaa pi-ia teeit'ee.

³⁶ Mapa choo p'anapatáati pãchi ijãa p'anide Tachi Ak'õrepa oopi bik'a oodait'ee. Mãga ooruta pirã, unudait'ee jõma irua jarada teeit'ee parãmaa.

³⁷ K'irãpáti irua jarada:

'Taarã-e nide chi cheit'ee bita cheit'ee. Taarã-e pait'ee. ³⁸ P'ek'au k'achia wẽe p'anirã mĩde ijãapata perã, mi ome p'anadait'ee. Mamĩda waya naa para badak'a ijãada-e p'aneeruta pirã, mi o-ia ba-e pait'ee ãra ome.' (Hab 2.3-4)

³⁹ Tachi Ak'õrepa mãga jaraji mĩda, tachita atuada-e pait'ee ma ijãada-eerãk'a, Cristode wãara ijãapata perã. Maperãpi irua tachi k'aripait'ee irumaa parutamaa.

11

Chonaarãpa ijãapatap'edaak'a ijãadaipia bi

¹ ¿K'ãata jara k'inia bima Tachi Ak'õrede ijãapari? Ijãapata perã k'awa p'ani wãarata uchiait'ee Tachi Ak'õrepa jara bik'a, waide mãga unuda-e p'ani mĩda. ² Tachi chonaarãpa mãgã ijãa p'anapatap'edaa perã, Tachi Ak'õrepa ãra pia ak'iji.

³ Ijãapata perã tachia k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa na p'ek'au eujã mãik'aapa pajã ooji ichi pedeepa-pai. Mapa írá tachia jõmaweda unu p'ani irua ooda ne-inaa wẽ-e padadeepa.

⁴ Abelpa ijãa bada perã, Tachi Ak'õremaa ne-inaa pipiara teeji Caĩnpa teeda k'ãyaara. Mapa Tachi Ak'õrepa pia ak'iji Abelpa teeda mãik'aapa irumaa jaraji: “Pĩ pia bapari mi k'ĩrapite.” Abel piuji mĩda, at'ãri tachimaa k'awaapipari Tachi Ak'õrede ijãadaipia bi mãik'aapa oodaipia bi irua k'inia bik'a.

⁵ Enocpa ijãa bada perã, Tachi Ak'õrepa ateeji na p'ek'au eujãdeepa, piu-ee. Maperã iru ik'aawa p'anapatap'edaarãpa waa unuda-e paji. Ma ateei naaweda Ak'õrepa jaraji: “Enocpa mi t'ãri o-ĩapiparida aji, mi k'ĩrapite pia bapari perã.”

⁶ Mamĩda eperãpa Tachi Ak'õrede ijãa-e bi pirã, Tachi Ak'õre p'oyaa t'ãri o-ĩapi-e. Mapa eperã it'aa t'ĩmaa bak'ãri, Tachi Ak'õremaa k'ait'aara wã k'inia bi pirã, ijãaipia bi Tachi Ak'õre ichita bapari. Ichiaba ijãaipia bi Tachi Ak'õrepa k'aripapari ichide pipiara ijãarutaarã.

⁷ Noẽpa ijãaji Tachi Ak'õrepa jarak'ãri na p'ek'au eujã jõma paniapa ùut'aait'ee, mãga waide unuda-e paji mĩda. Tachi Ak'õre waawee bada perã, ooji barco choma ichi èreerã ome bataudait'ee, mãgã piuda-e pait'ee. Ma barco mãgã ook'ãri, apemaarãmaa ak'ipiji ichia ijãa bi. Mãga unujida

mĩda ijãada-e paji. Maperãpi k'iniijida. Mamĩda Noépa ijãa bada perã, Ak'õrepa jaraji: “Noé pia bapari mi k'ĩrapite.”

⁸ Abrahampa ijãa bada perã, Tachi Ak'õrepa jarak'ãri wãmerã ichia teeit'ee pada eujãdee, Abraham uchiaji ichi eujãdeepa. Mamĩda k'awa-e paji sãmaa wãru. ⁹ Abrahampa ijãa bada perã, banaji ma eujã jaradade. Bapachi te ne-ede oodade awaraa eujãdepemaarãpa oopatap'edaak'a. Ichiaba mágá p'anapachida Isaac mãik'aapa Jacob, ijãadap'edaa perã Tachi Ak'õrepa jarada; ma eujã teeit'ee ãchi èreerãmaa. ¹⁰ Abraham mágá bapachi ijãa bada perã Tachi Ak'õrepa ichi ateeit'ee ichia p'uuru oodamaa; ma p'uuru jõ-e pait'ee.

¹¹ Abraham audú chonaa bajì warra ooit'ee. Ichiaba Sara warra t'ok'aa paji. Mamĩda Tachi Ak'õrepa warra oopiji Abrahammaa, ijãa bada perã Tachi Ak'õrepa ooit'ee ichia jaradak'a.

¹² Mãpai Abraham eperã piudak'a bajì mĩda, warrarã chok'ara irudeepa uchijida, lucero pajãde nĩbik'a mãik'aapa p'usa ide ipu tau nãusaa nĩbik'a.

¹³ Ma eperãarã jõmaarãpa ijãa p'anapachida ãchi piurutamaa, at'ãri jõma Tachi Ak'õrepa jarada teeit'ee ãramaa unuda-e paji mĩda. Mamĩda ijãa p'anadap'edaa perã, k'awa p'anajida Tachi Ak'õrepa ooit'ee ichia jaradak'a. Mapa o-ĩa k'ĩsiadak'ãri ãchia ne-inaa iru p'anadait'ee Ak'õre juadeepa, apemaarãmaa jarajida ma eujã ãchi p'anadap'edaamãĩ wãara ãchide-e paji. ¹⁴ Mãga jarajida it'aripema eujãde k'ĩsia p'anadap'edaa perã. ¹⁵ Æchi uchiadap'edaa eujãde k'ĩsia

p'anadap'edaa paara, waya āpītee wāk'ajida.
¹⁶ Mamīda wā k'inia p'anajida p'anapataade
it'aripema eujāde, māgí na p'ek'au eujā k'āyaara
pipiara bairā. Māga k'īsia p'anadap'edaa perā,
Tachi Ak'ōre k'īra nejasia-e āchi Ak'ōre Waibia
pait'ee. Irua āra-it'ee p'uuru oo iru bi ichi truade.

¹⁷ Tachi Ak'ōrepa k'awaa k'inia baji Abrahampa
irude wāara ijāa bi wa māga-e. Maperā jaraji
Abrahammaa chi warra Isaac peemerā māik'aapa
paamerā ichi-it'ee. ¹⁸ Abrahampa ijāa bada perā,
māgā peeit'ee paji chi warra apai Sara ome iru
bada, Tachi Ak'ōrepa ai naaweda Abrahammaa
jaraji mīda:

‘Mia Isaacdepa uchiadait'eerā pia ak'iit'ee pi
mide ijāapari perā.’ *(Gn 21.12)*

¹⁹ Abrahampa ijāaji Tachi Ak'ōrepa eperā piuda
chok'ai p'irabaipii. Wāara māga pik'a baji Isaac
ome. Piuda p'irabaidak'a baji, chi ak'ōrepa peei
naaweda, Tachi Ak'ōrepa peenaapáde ada perā.

²⁰ Isaacpa ijāa bada perā, Tachi Ak'ōrepa jarap-
idak'a jaraji Jacobmaa māik'aapa Esaumaa. It'aa
iidiji Tachi Ak'ōrepa Jacob Esau ome pia ak'i ba-
pariimerā.

²¹ Jacobpa Ak'ōrede ijāa bada perā, ichi piut'ee
pak'āri, it'aa iidiji Tachi Ak'ōrepa José warrarā
bendiciamerā. Chonaa bada perā, ichi bordonde
t'idik'aji māga ook'āri.

²² Josepa Tachi Ak'ōrepa jarada ijāada perā, ichi
piut'ee pak'āri, chi arii p'anadap'edaarāmaa jaraji
Israel pidaarā Egipto eujādepa uchiadait'ee. Ichi-
aba jaraji māga p'asak'āri, ārapa ichi bīri auk'a
ateedamerā.

23 Moisés ak'õreerãpa ijãa p'anadap'edaa perã, Moisés t'ok'ãri mãik'aapa k'ĩra wãree unudak'ãri, atane õpee mera bijida. Rey pedee waaweeda-e paji, írua jaraji mĩda imik'ĩra warra chak'eerã jõmaweda peepiit'ee.

24 Moisepa ijãa bada perã, chonaa pak'ãri, Faraón k'au warrak'a pa k'inia-e paji. 25 Ma k'ãyaara apemaarã Israel pidaarã chupiria chitooni ome auk'a ba k'inia baji mimia chaaree oomaa, p'ek'au k'achia ode o-ĩa nipai k'ãyaara.

26 K'ĩsijaji pipiara bai chupiria nĩbait'ee Tachi Ak'õredeerã ome, ni p'ani misa Tachi Ak'õrepa peiit'ee bi ãchi k'aripamerã, Egiptodepema ne-inaa pia iru bai k'ãyaara. Mãga k'ĩsijaji k'awa bada perã Tachi Ak'õrepa teeit'eeda ada pipiara bi.

27 Moisepa ijãa bada perã wãji Egipto eujãdeepa, rey k'ĩrau bi waawee-ee. K'awa baji Tachi Ak'õre ichi ome bi, ichi taupa unu-e paji mĩda. 28 Moisepa ijãa bada perã Tachi Ak'õrepa Israel pidaarã k'aripai, ãramaa Pascua fiesta oopiji. Mãgide oveja peepiji, maap'eda ãra te t'ĩupata i chaa waa jĩap'epiji *hisopo* jua chak'eerãpa. Mãga oojida ãchi warrarã naapemaarã peepiamaapa, Tachi Ak'õrepa jarada perã ichi ángel peiit'ee Egipto pidaarã warrarã naapemaarã peede.

29 Israel pidaarãpa ijãa p'anadap'edaa perã, Mar Rojo p'oo bide wãyaajida eujã pania wëe bik'a. Mamĩda Egipto pidaarã auk'a wãyaadait'ee pak'ãri, jõma toida k'iniijida.

30 Israel pidaarãpa ijãa p'anadap'edaa perã, ewari siete parumaa ewari chaa p'irrabaijida Jericó p'uuru ik'aawa, Tachi Ak'õrepa jaradak'a

oodamerã. Măgá oodap'eda, Tachi Ak'õrepa muralla choma ma p'uuru t'iak'au bada baaipiji.

³¹ Prostituta Rahabpa Tachi Ak'õrede ijãa bada perã, ichi temãi o-ĩa t'ĩupiji Josuépa eperãarã omé pëida; ma p'uuru ak'ide chedap'edaarã. Maperã piu-e paji apemaarã ma p'uurude ijãadak'aa beerāk'a, Israel pidaarãpa ma p'uuru jõt'aa chedak'ãri.

³² ¿K'ãata waa jaraima? P'oyaa jõma jara-e jua araa-e perã jarait'ee Gedeónpa ooda, Baracpa, Sansonpa, Jeftepa, Davidpa māk'aapa Samuelpa oodap'edaa, Tachi Ak'õre pedee jarapataarãpa oodap'edaa paara. ³³ Măgĩrãpa ijãa p'anadap'edaa perã, Tachi Ak'õrepa ãchi k'aripaji nãga oodamerã. Ũk'uru jura chõo p'oyaaajida; awaraarãpa pia ak'ijida ãchi jua ek'ari p'anadap'edaarã; awaraarãpa unujida Tachi Ak'õrepa ooit'eeda ada ãchi chonaarã k'aripait'ee; awaraarãpa león it'ai jĩapijida, Tachi Ak'õrepa k'aripap'eda; ³⁴ Awaraarã t'ipitaudeepa paa-ee uchijida; awaraarã chok'ai uchijida espadapa pee k'inia p'anadap'edaarã juadeepa; ũk'uru juatau t'ũmaa p'anadak'ãri, Tachi Ak'õrepa juataura papiji; awaraarã Tachi Ak'õrepa sõcharra papip'eda, chõojida ãchi k'ĩra unuamaa iru p'anapataarã ome; ũk'uruurãpa ãchi eujãdeepa jërek'oojida awaraa eujãdepema chõode chedap'edaarãpa. ³⁵ Ichiaba wëraarã ũk'uruurãpa Tachi Ak'õrede ijãa p'anadap'edaa perã, unujida ãchia k'inia iru p'anadap'edaa piudap'edaarã chok'ai p'irabairuta.

Jõdee, ijãa p'anajida mĩda, ũk'uru piu k'achia piujida. Ijãadak'aa beerãpa măgĩrã jita atadak'ãri, măgapachida: “Pëida-eda apachida, Cristode ijãa

amaarutamaa”. Mamĩda mǎga ooda-e paji. Maperǎ piujida. Āchia k'awajida piudap'eda, Tachi Ak'õrepa āchi waya chok'ai p'irabaipiit'ee iru ome p'anapataadamerǎ, waa piuda-ee. ³⁶ Ichiaba ijāadak'aa beerǎpa ũk'uru imik'ĩraarāmaa ik'achia jarajida mǎik'aapa wijida. Ma awara cadenapa jīdap'eda, carcelde t'i nībijida. ³⁷ Awaraarǎ māupa bat'a peejida maa-e pīrǎ serruchopa esajlak'a t'oop'e peejida. Ũk'uru peejida espadapa. Ũk'uru chupiria oveja e maa-e pīrǎ cabra e jī nipapachida; jarra oopachida mǎik'aapa chīarapa āra k'achia ooruta choopachida. ³⁸ Na p'ek'au eujāde ichita p'anadaik'araa baji, āchi ik'aawa p'anadap'edaarǎ k'āyaara pipiara p'anadap'edaa perǎ. Mǎga p'anajida Tachi Ak'õrede ijāa p'anadap'edaa perǎ. Nipapachida eujā pania wēe bide mǎik'aapa mēe, eera jēra bimāi. Maapai p'anapachida yooro te uriade mǎik'aapa māu te uriade.

³⁹ Ma jōmaarǎpa Tachi Ak'õrede ijāa p'anadap'edaa perǎ, irua āra k'aripaji mǎik'aapa pia ak'iji. Mamĩda piudai naaweda, Tachi Ak'õrepa āramaa teeit'eeda ada maarepida unuda-e paji. ⁴⁰ Irua k'inia baji ārapa ne-inaa pipiara iru p'anadamerǎ tachi ome auk'a. Iru ũraa chiwidi k'aurepa wēpapiji ārapa p'ek'au k'achia oopatap'edaa tachide ome auk'a, jōmaweda p'ek'au k'achia wēe p'anadamerǎ ichi k'ĩrapite.

12

Choodaipia bi Cristode ijāa p'anide

¹ Mǎpai ma ijāa p'anadap'edaarǎ chok'araarǎpa tachi ak'ĩmaa p'anadairǎ Ak'õre truadeepa,

p'anapataadáma āra p'anapatap'edaak'a. Ara p'irapataarā jīp'a p'irapatak'a panadait'ee āchi p'ira wārutamaa, māga pik'a Cristode ijāadāma. Oo amaadāma p'ek'au k'achia māik'aapa ne-inaa Tachi Ak'ōrepa oopi-e bi. Jīp'a oodāma Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a, irumaa p'anandaruta misa. ² Māga oo p'anide k'īsiadāma Jesucristode, irua naapiara ijāa bada perā ichi piurumaa. ĩrá ichia māgá tachi k'aripapari, pipiara ijāa wādamerā piurutamaa. Ichi kurusode chupiria piuk'āri, k'īra nejasia-e paji māgá piut'ee, k'awa bada perā chupiria nībap'eda, o-īa bait'ee. Māgá ĩrá su-ak'i bi Tachi Ak'ōre su-ak'i beepari juaraare.

³ Parāpa k'īsiadaipia bi Jesús chupiria nībada ijāadak'aa beerā k'aurepa. Āchia ijāadaamaa p'anajida irua ooda unudak'āri māik'aapa irua jarada ūridak'āri. Māgá oojida mīda, iru choopachi. Māgá parā auk'a choodaipia bi irude ijāa p'anide. Sēdaik'araa bi māik'aapa p'oyaa choo-eda adaik'araa bi. ⁴ Parā māgá choo jōnide, waide p'ek'au k'achia oopi k'inia p'anīrāpa parā peeda-e p'ani Jesús peedap'edaak'a. ⁵ ¿K'īra atua p'anik'ā Tachi Ak'ōrepa parā ūraada, eperāpa chi warra ūraa bik'a? Iru ūraa p'ādade jara bi:

‘Warra, pia k'īsíaji Tachi Ak'ōrepa jarateek'āri ĩtria pik'a bide. Irua k'irāpapiĳ'āri pia ne-inaa k'achia oopata, k'īra pia-ee beenāaji. ⁶ Tachi Ak'ōrepa māgá ĩtria pik'a bide ak'ipipari pi k'inia iru bi māik'aapa wīmaa pik'a bide mi-apik'āri, ak'ipipari wāara pi ichi warra.’ (Pr 3.11-12)

⁷ Mapa choo p'anadaipia bi mia jōnide, Tachi

Ak'õrepa jarateemaa bairã na eujãdepema ak'õrepa ooparik'a. Mãga oopari ichia k'inia bita oo k'awaadamerã. Na eujãdepema ak'õreerãpa ãchi warrarã ùraapata mãik'aapa itriapata ne-inaa k'achia oodak'ãri. ⁸ Mãgá ichiaba Tachi Ak'õrepa oopari. Mãga oo-e pirã, parã ichi warrarã-e; jĩp'a awaraa ak'õredepema. ⁹ Tachi k'aipée p'anadak'ãri, ak'õreerãpa itriapachida ne-inaa k'achia oodak'ãri. Mapa tachia ãra waawee p'anapachida. Mãgá bi pirã ak'õreerã na eujãdepema ome, Tachi Ak'õre audupĩara waaweedaipia bi irua tachi wimaa pik'a iru bak'ãri, iru ome ichita p'anapataadait'ee perã. ¹⁰ Taarã-e nide tachi k'aipée weda tachi ak'õreerãpa ùraapachida mãik'aapa itriapachida tachimaa ne-inaa oopi k'inia p'anadak'ãri. Jõdee Tachi Ak'õrépata ichita pia ùraapari mãik'aapa itriapari pipiara p'anapataadamerã, t'ãri pia ichik'a. ¹¹ Tachi Ak'õrepa tachi itriamaa bi mĩa, k'ĩra pia-ee p'anapata. Mamĩda ma t'ēepai pia k'ĩsia p'aneedak'ãri, oo k'awaa wãpata irua oopi k'inia bik'a mãik'aapa k'ãiwee p'anapata.

¹² Maperã t'ãridepai choopatáati ijãa p'anide. Parã ùk'uru p'irapataarãk'ata p'ani. Mãirã ìyapaadaidak'ãri, juatau t'ũmaadaipata mãik'aapa biiri wëredaipata. ¡Mãgá p'ananáati! ¹³ Ma k'ãyaara naawedapema oodap'edaak'a pia oopatáati Tachi Ak'õrepa parãmaa oopi bik'a. Mãga ooruta pirã, pia ijãada-e p'anĩrã pia ijãapidai. Parãpa oo p'anapatak'a ãchia auk'a oo k'inia p'anadai.

K'ĩrak'aupai Tachi Ak'õre Ûraa ùri k'iniada-e pai

¹⁴ Jiridaipia bi k'ãiwee p'anapataadait'ee jõmaarã ome mãik'aapa oo p'anapatáati Tachi Ak'õrepa

oopi bik'a. Māga oodaipia bi k'awa p'anadairā Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a ooda-e p'anirā irumaa p'oyaa wāda-e. ¹⁵ jK'īrak'aupai ijāa amaa p'aneedai Ak'ōrepa Jesucristo pēida, ichia tachi k'inia iru bairā! Ichiaba apidaapa ūridaik'araa bi ijāa amaapi k'inia p'anirāpa jaratee p'ani Jesucristopa oodade. Ma jaratee p'ani neera k'achíak'ata bi, todak'āri, chok'ara peepari perā. ¹⁶ Apida awaraa ome k'āik'araa bi, miak'āi-e bi pirā. Ichiaba oodaik'araa bi Esaúpa oodak'a. Ichia Tachi Ak'ōre waawee'aa paji. Jacobmaa teeji chi ak'ōre net'aa atait'ee pada māik'aapa Tachi Ak'ōrepa iru pia ak'iit'ee pada, warra naapema pada perā. Māga teeji chik'o p'arat'u abaa pari. ¹⁷ Parāpa k'awa p'ani ma t'ēepai pia k'īsiak'āri, chi ak'ōrepa teeit'ee pada net'aa audú ata k'inia baji māik'aapa audú k'inia baji Tachi Ak'ōrepa ichi pia ak'imerā. Mamīda audu-pai jēji mīda, māga uchía-e paji, ai naaweda chi ak'ōrepa jarada perā Tachi Ak'ōrepa jarapidak'a; Jacob pipiara ak'iit'ee Esaú k'āyaara.

¹⁸ jK'īslati! Tachi Ak'ōre Ūraa chiwidi k'aurepa, parā iru k'ait'aara wāpata Israel pidaarā wādap'edaa k'āyaara, irua Moisemaa jarada k'aurepa. Naaweda irua Moisemaa pedeeji ee it'ia bideepa, mama bada perā. Maapai tachi chonaarā māgí ee it'ia bi k'ait'a wādap'eda, t'ipítai it'aa urua nībik'a unujida. Ichiaba unujida p'āriu jīararak'a ma ee aneu cheru. Ma awara ūrijida nāumia pururua nībi māik'aapa pa jīwaa nībi. ¹⁹ Māga unudak'āri, ichiaba ūrijida trompeta jīwaa nībi māik'aapa Tachi Ak'ōre āchimaa pedeemaa bi. Chi māga ūridap'edaarā audú p'era jōnīpa chupiria

iidijida Moisemaa, Tachi Ak'õrepa ãchimaa waa pedeenaamerã. ²⁰ Mãga oojida p'oyaa chooda-e pada perã Tachi Ak'õrepa jarak'ãri:

‘Chi t'iaru na eede, ne-animal paara, peet'áati mǎupa.’ *(Ex 19.12-13)*

²¹ Ma ewate jõmaarãta p'era para baji. Mapa Moisepa pida mǎgaji:

‘Mi audú p'era nĩbida aji.’ *(Dt 9.19)*

²² Jõdee mǎga-e parã ome. Jĩp'a it'aa t'ĩmaa bide k'ait'a wã p'ani Tachi Ak'õre bimaa it'aripema eede t'ĩjarapata Siõn mǎik'aapa Tachi Ak'õre, chi ichita chok'ai bi, k'ĩrapite panapata it'aripema p'uuru Jerusalende. Mama unu p'ani angeleerã cho-k'ara see jõni, o-ĩa k'ari para bi. ²³ Ichiaba mama unu p'ani Tachi Ak'õre warrarã, chi it'ari t'ĩ p'ã jẽra bĩrã. Mǎgiĩrã jõma Tachi Ak'õre warra naapemaarãk'a, Jesucristode ijãapata perã. Mama ichiaba unu p'ani Tachi Ak'õre, na p'ek'au eujãdepemaarãpa pia mǎik'aapa k'achia oopata ak'ipari. Ma awara unu p'ani chonaarãwedapema ijãa p'anapatap'edaarã, p'ek'au k'achia wẽe p'ani Cristo k'aurepa. ²⁴ Mama unu p'ani Jesús, Tachi Ak'õrepa pẽida ichi ũraa chiwidi jaramerã. Mama iru waa jĩap'eda k'aurepa Tachi Ak'õre bimã, parã p'ek'au k'achia wẽe p'ani iru k'ĩrapite. Ma waa awara bi Abel waa k'ãyaara. Tachi Ak'õrepa Abel waa unuk'ãri, chi Abel peeda k'achia oo k'inia baji. Mamĩda Cristo waa unuk'ãri, irude ijãapataarã p'ek'au k'achia wẽpapida perã mǎgĩ waapa, k'achia oo k'iniak'aa Tachi Ak'õrepa.

²⁵ Mapa parãpa Tachi Ak'õre Ũraa ũridaipia bi. Ma ee it'ia bideepa pedeek'ãri, Tachi Ak'õrepa

chupiria k'awa-e paji pirã ichi ũraa ũridaamaa p'anadap'edaarã, audupiaara tachi iru juadeepa uchiada-e pai, ũridaamaa p'ani pirã iru ũraa jara pëida it'ariipa ichi Warra k'ap'ia pari. ²⁶ Ma ewate Tachi Ak'õrepa pedee k'ãri, eujã wëre jira ataji. Mamãda ñrapema ewari jara bi:

‘Ewari cherude eujã waya wëre jira atait'eeda a bi, pajã paara.’ *(Hag 2.6)*

²⁷ Măgı pedee waya jara k'inia bi ma wëre jira atarude Tachi Ak'õrepa jõt'aait'ee ichia ooda na p'ek'au eujãde nĩbi măik'aapa pajãde nĩbi. Jõdee ne-inaa it'aripema măik'aapa ichide ijãapataarã ichiak'au biit'ee. ²⁸ Măgá tachi, Tachi Ak'õre trua wërek'aade p'anadait'ee perã, gracias jaradama iru-maa măik'aapa oodama irua oopi bik'a, t'ãripa măga oo k'inia p'anadairã. Ma awara Tachi Ak'õre waaweedama, irua măga k'inia bairã. ²⁹ Ma jõma oodama Tachi Ak'õrepa ichi ũraa ũri k'iniadak'aa p'aniirã k'achia ooit'ee perã. Ooit'ee t'ipitaupa ne-inaa paa jõt'aaparik'a.

13

Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a oodaipia bi

¹ Chik'inia p'anapataati. Măga p'anapataadaipia bi Cristode ijãapataarã, iru k'aurepa ñpemaarã p'anadairã. ² Parãmaa te iidi chedak'ãri, wăak'anãati. Tachi chonaarãpa te wăak'ada-ee, t'ĩupipachida ãchi temãi pacherutaarãmaa. Ũk'uruurãpa k'awada-ee, angeleerã k'ãipijida.

³ K'irãpáti măik'aapa k'aripapataati carcelde p'aniirã Cristo k'aurepa. Chupiria k'awáati parã jida măga p'aneedai perã. Ichiaba ijãadak'aa

beerãpa parã k'õp'ãyoorã miapi p'anadak'ãri
Cristo k'aurepa, k'aripapatáati, parã jida mãga
p'anadap'edaa perã.

⁴ Miak'ãi p'anĩrã awaraarã ome k'ãináati, Tachi
Ak'õrepa jara bairã chi miak'ãidapa awaraa iru
baik'araa bi. Ichiaba tuu bĩpa awaraarã jirĩik'araa
bi mairã ome k'ãit'ee. Tachi Ak'õrepa chi mãga oo
p'anĩrã k'achia oot'eeda a bi.

⁵ P'arat'a waibia ichita jirĩnáati waa k'inia bairã.
O-ĩa p'anáti pãchia iru p'anĩ omepai, Tachi Ak'õrepa
jara bairã:

‘Mia pi ak'i amaa-e. Ewari apida ituaba atabẽi-e.’

(Dt 31.8)

⁶ Mapa waawee-ee tachia jaradaipia bi:

‘Tachi Ak'õrépata mi k'aripapari. Mapa mia
eperãarã jua waawee-e bi.’ *(Sal 118.6)*

*Ijãadaipia bi naawedapema jarateepataarãpa
jarateedap'edaa*

⁷ Naawedapema jarateepataarã k'irãpáti.
Mãgĩrãpa ãchi piurutamaa ijãapachida
Jesucristopapai eperãarã o k'achiadeepa k'aripa
atai. Mãga parãmaa pia jarateepachida, auk'a ijãa
p'anapataadamerã. Mapa ãrak'a ijãapatáati.

⁸ Jesucristo awara pa-e pait'ee. Naawedape-
maarã o k'achiadeepa k'aripa ataji, ãrapemaarã
auk'a k'aripapari mãik'aapa waide t'oda-e
p'anadait'eerã auk'a k'aripait'ee. ⁹ Parãmaa
naawedapema jarateepataarãpa jarapachida
Tachi Ak'õrepa Jesucristo pẽiji eperãarã o
k'achiadeepa k'aripa atade, tachi k'inia iru
bapari perã. Ma wãara perã, t'ãripa waapiara
ijãadáma irude. Ijãanáati awaraa ne-inaa k'ĩra

t'ádoo jarateepataarã pedee. Mäirãpa jara p'ani Tachi Ak'õrepa eperãarã k'aripapari k'o p'anadairã ne-animalaarã peedap'eda, paadap'edaa altarde. Mamĩda mãga oo bipa apida p'ek'au k'achia wêe bak'aa Tachi Ak'õre k'ĩrapite.

¹⁰ Moisepa p'ädade jara bik'a oo p'anĩrãpa p'oyaa k'awada-e Cristopa ächi pari kurusode ooda. ¹¹ Ma jara bik'a oodak'ãri, p'aareerã poro waibiapa ne-animal waa atap'eda, atepari ma cuarto edupiarã bide Tachi Ak'õre te waibiade. Mãgĩ waa bipari Tachi Ak'õre bimãĩ eperãarã miapinaamerã ächia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa. Mamĩda ma ne-animal peeda k'ap'ia p'uurudeepa taawaa atepata paadait'ee. ¹² Jõdee Jesús p'uurudeepa taawaa ateejida mãik'aapa mama miapijida piurumaa. Mãgã piuda perã eperãarã pari, ächia p'ek'au k'achia oopatap'edaa wêepapiji ichi waa bat'ada k'aurepa. Mãga ooji ächi p'ek'au wêe p'aneedamerã Tachi Ak'õre k'ĩrapite. ¹³ Moisepa p'ädade jara bi k'achia baji piut'ee p'uurude taawa. Mãga baji mĩda, Cristo mãgã piuji k'ĩra unuamaa iru p'anadap'edaa perã. Mamĩda irua mãgide k'ĩsia-e paji k'awa bada perã piut'ee tachi pari. Mapa wädãma iru ome p'uurudeepa taawaa pik'a. Üchiadãma ma chonaarãwedapema ũraa jua ek'ariipa p'ananadait'ee ũraa chiwidi jua ek'ari, tachi k'ĩra unuamaa iru p'ani mĩda Cristo iru p'anadap'edaak'a. K'ĩsiada-ee, waapiara irude ijãadãma. ¹⁴ Na p'ek'au eujãde p'uuru apida ichita ba-e pait'ee. Maperã tachia k'ĩsia p'ani it'aripema p'uuru k'ĩra wãreede. Mamata p'anapataadait'ee Tachi Ak'õre ome. ¹⁵ Mãpai Jesucristo mãgã

piuda perã tachi pari mãik'aapa tachi k'aripapari perã, it'aa t'ĩmaa bide ip'ii jaradáma: “Ak'õre, pi ichita t'ãri pia bapari, Jesús tai k'aripamerã pëida perã.” ¹⁶ Ichiaba k'ĩra atuanáati chik'aripa p'anapataadait'ee mãik'aapa wëe beerãmaa teedait'ee pãchia iru p'ani net'aadepema, Tachi Ak'õrepa mägata k'inia bairã. Mäga oodak'ãri, Tachi Ak'õre t'ãri o-ĩapidai.

¹⁷ Ma awara oopatáati pãchi ak'ipataarãpa jara p'anik'a, ãchia parã ak'i p'anadairã mãik'aapa parã k'aripa p'anadairã Tachi Ak'õre Ũraa k'awaadamerã. It'aa t'ĩmaa p'anide árápata jaradait'ee ãchia parã ak'i p'anadap'edaa mãik'aapa parãpa oodap'edaa. Mapperã oo p'ani pĩrã ãchia jara p'anik'a, ãchi o-ĩa p'anadait'ee Tachi Ak'õre k'ĩrapite, parãpa ijãapata perã. Mamĩda mäga oodape pĩrã, ãchi k'ĩsia p'ua p'anadait'ee iru k'ĩrapite.

¹⁸ It'aa t'ĩpatáati Tachi Ak'õremaa tai pari. Taipa k'awa p'ani irua pia p'anaut'ee. Tachi Ak'õrepa tai k'ĩsia p'ua k'ĩsiapi-e, irua oopi bik'a oo p'anadairã mãik'aapa mäga oo k'inia p'ani jai-idaarutamaa.

¹⁹ Ichiaba mia enenee nĩbi it'aa t'ĩpataadamerã mi pari Tachi Ak'õrepa mi k'aripamerã, waya isapai wã k'inia bairã parã ak'ide.

Na k'art'a p'ã aupak'ãri ũraada

²⁰ Tachi Ak'õrépata tachi k'ãiwee p'anapipari. Jesús waa bat'ada k'aurepa ichia eperãarãpa p'ek'au k'achia oopata wëpapiji, mãik'aapa Jesucristo chok'ai p'irabaipiji. Maap'eda ichi ũraa chiwidi k'aurepa Cristo biji tachi ak'ipari waibia, irude ijãapataarã ichita ak'i bamerã mãik'aapa k'aripamerã, oveja ak'iparipa ichi ovejaarã

ak'iparik'a. ²¹ It'aa t'ĩmaa bide parã pari mia jara bi: “Ak'õre, ãra pia ak'i baparíji, pia oopi bik'a oo k'awaa wãdamerã. Tachia mǎgá oodai mǎik'aapa pi t'ãri o-ĩapidai Jesucristopa k'aripak'ãri. Ak'õre, jirua pi k'ĩra wãree ichita iru bapariit'ee! ¡Amén!”

²² ĩpemaarã, mia k'inia bi parãpa na k'art'a pia leedamerã mǎik'aapa aide jara bik'a oodamerã. Na k'art'a mak'iaara teesoo-e bi, ne-inaa waa at'ãri p'ãi paraa perã.

²³ Mia parãmaa k'awapi k'inia bi tachi ĩpema Timoteo uchiaji carceldeepa. Nama mi bimãi is-apai pacheru pirã, iru ome parã ak'ide wãit'ee.

²⁴ Salude téeti parã ak'ipataarãmaa mǎik'aapa awaraa Cristode ijãapataarãmaa. Italiadepema ijãapataarãpa parãmaa salude tee pëiruta.

²⁵ Mia it'aa iidi bi Tachi Ak'õrepa parã jômaweda pia ak'i bapariimerã.

Mãgapai paji.

Tachi ak'õre pedee

New Testament in Epena (CO:sja:Epena)

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Epena

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Epena

sja

Colombia

Copyright Information

© 2005, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Epena

© 2005, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

1e08d4cb-71aa-5440-b08f-b522fabb6441